

ปัญหาพิเศษปริญญาโท

การศึกษานุนพันธุ์เจ้าคุณ

A Study on "Chao Kum" Jack Fruit

ภาควิชาพืชสวน
คณะเทคโนโลยีการเกษตร

Department of Horticulture
Faculty of Agricultural Technology

King Mongkut's Institute of Technology
Chaokuntaharn Ladkrabang
Bangkok 10520 Thailand

ทพฯ 10520

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษปริญญาโท

เรื่อง

การศึกษาขนุนพันธุ์เจ้าคุณ

A Study on "Chao Kun" Jack Fruit

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 98297
วันเดือนปี 17 0 Jun 2009

เสนอ

ภาควิชาพืชสวน คณะบัณฑิตวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อเรื่อง : การศึกษาขนุนพันธุ์เจ้าคุณ
โดย : นายธิปไตย ไตรโภค
สาขาวิชา : พืชสวน
ภาควิชา : พืชสวน
คณะ : บัณฑิตวิทยาลัย
อาจารย์ที่ปรึกษา: รศ. ภัณฑนา มีแก้วกฤษ

บทคัดย่อ

การศึกษาลักษณะของขนุนพันธุ์หนึ่งโดยศึกษาลักษณะของใบและผล : ลักษณะ สีและขนาดของใบ รูปร่างของผล สีผล ขนาดลักษณะของหนาม ความหนาของเปลือก สีของขวง ช้าง รูปร่างลักษณะขวงและแกน เมล็ด ลักษณะของยางและเปอร์เซ็นต์ความหวานของขวงเพื่อตั้งชื่อพันธุ์ใหม่ โดยศึกษาจากผลขนุนจำนวน 3 ผล ทำการศึกษาที่โรงเรียนเพาะชำ ภาควิชาพืชสวน คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เริ่มตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม 2545 ถึงวันที่ 18 มกราคม 2545 ผลการศึกษาพบว่าผลทรงกระบอกสีเขียวอมเหลือง หนามทู่ห่างปลายหนามสีน้ำตาลเปลือกหนา 1 ซม. มียางน้อย แกนผลเล็ก ซึ่งมีสีเหลืองอ่อนรับประทานได้มีรสหวาน น้ำหนักผล 2.87 กก. น้ำหนักเนื้อ 618.33 กรัม หรือ 21.83% โดยขวงมีสีเหลืองเข้ม ไม่หักพับงอ มีความหวานมากถึง 28.44 องศาบริกซ์ ขวงหนา 0.9 ซม. สีเหลืองเข้ม เมล็ดมีขนาดเล็ก ขนาด 1.79 X 2.44 ซม. ไม้งอกในผลสุก น้ำหนักเมล็ดเฉลี่ย 3.5 กรัมต่อเมล็ด ใบมีสีเขียวเข้มเป็นมัน กว้าง 7.87 ซม. ยาว 14.67 ซม. และลักษณะใบบิดเล็กน้อย จึงได้ตั้งชื่อขนุนพันธุ์นี้ว่า “เจ้าคุณ”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Title : A Study on “Jao Kun” Jackfruit
By : Mr.Tippatai Traibhok
Major : Horticulture
Department : Horticulture
Faculty : Graduate School
Advisor : Assoc.Prof.Punchana Meekaewkunchorn

Abstract

Study a variety of Jackfruit by studying characteristic of fruit and leaf in order to give the name. There were: shape of fruit, color of fruit, thickness of skin, figure of prickle, characteristic of fibers surrounding the pulp, size of axis, characteristic of gum, net weight, pulp weight, shape of pulp, color of pulp, size of seed, percent of sugar, size and color of leaf. Three fruits were studied. It was done on January, 15th, 2002 to January, 18th, 2002 at the Department of Horticulture, Faculty of Agricultural Technology, King Mongkut's Institute of Technology Chaokuntaharn Ladkrabang. The results showed that fruits was cylinder shape. Skin was green-yellow and 1 cm. thickness. Prickles were brown and unsharp. Fibers surrounding the pulp were light-yellow and sweet. Fruit had a small axis and little gum, it weight 2.87 kg. and pulp, 618.33 g. or 21.83 % of net weight. Pulp was dark-yellow and percent of sugar, 28.44 % brigs. Pulp was 0.9 cm. thick. Seed was small 3.5 g./seed. Leaf was dark-green and little twist, size of leaf :7.87 X 14.67 cm.² So we gave the name of this variety “Chao Kun”.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษเรื่อง การศึกษาขนุนพันธุ์เจ้าคุณ สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความเมตตาและอนุเคราะห์จาก รศ.ภัญชณา มีแก้วกฤษร อาจารย์ที่ปรึกษาประจำปัญหาพิเศษฉบับนี้ได้กรุณาดำเนินคำแนะนำต่างๆ ทั้งทางด้านวิชาการและคำปรึกษาในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นตลอดจนทำให้ปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ จึงขอขอบคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ขอขอบคุณเพื่อนๆ นักศึกษาปริญญาโทสาขาพืชสวนทุกคน ในความช่วยเหลือจนปัญหาพิเศษฉบับนี้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ธิปไตย ไตร โภค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	ก
สารบัญตารางภาคผนวก	ข
สารบัญภาพ	ค
คำนำ	1
วัตถุประสงค์	2
ตรวจเอกสาร	3
อุปกรณ์และวิธีการ	20
ผลการศึกษา	21
วิจารณ์ผลการศึกษา	23
สรุปผลการศึกษา	24
เอกสารอ้างอิง	25
ภาคผนวก	26

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางแสดงผลการศึกษา แสดงน้ำหนักผล น้ำหนักเนื้อ น้ำหนักเมล็ด	
เปอร์เซ็นต์เนื้อต่อน้ำหนักผล ปริมาณความหวาน ความหนาเปลือก ความหนาเนื้อ	
ความกว้างของเมล็ด ความยาวของเมล็ด ความกว้างและความยาวของใบ	22

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
1. แสดงน้ำหนักผล น้ำหนักเนื้อ น้ำหนักเมล็ด เปอร์เซ็นต์เนื้อต่อน้ำหนักผล และปริมาณความหวาน	27
2. แสดงความหนาเปลือก ความหนาเนื้อ ความกว้างของเมล็ด ความยาวของเมล็ด ความกว้างและความยาวของใบ	27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพภาคผนวกที่	หน้า
1. แสดงคั่นขนุนพันธุ์เจ้าคุณ	28
2. แสดงลักษณะใบของขนุนพันธุ์เจ้าคุณ	28
3. แสดงลักษณะผลทรงผลของขนุนพันธุ์เจ้าคุณ	29
4. แสดงผลที่ 1 ผ่าซีก	29
5. แสดงลักษณะขวงและขนาดขวงของผลที่ 1	30
6. แสดงลักษณะขวงและเมล็ดของผลที่ 1	30
7. แสดงผลที่ 2 ผ่าซีก	31
8. แสดงลักษณะขวงและขนาดขวงของผลที่ 2	31
9. แสดงลักษณะขวงและเมล็ดของผลที่ 2	32
10. แสดงผลที่ 3 ผ่าซีก	32
11. แสดงลักษณะขวงและขนาดขวงของผลที่ 3	33
12. แสดงลักษณะขวงและเมล็ดของผลที่ 3	33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

ขนุนเป็นไม้ผลชนิดหนึ่งที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศไทย นิยมปลูกและรับประทานกันมากสามารถนำไปแปรรูปได้ ขนุนมีรสชาติหวานกรอบและมีกลิ่นหอม ผลของขนุนสามารถนำมาบริโภคได้ทั้งผลสุกและผลอ่อน ปัจจุบันขนุนเป็นไม้ผลเศรษฐกิจที่ทำรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกเป็นจำนวนมากทั้งชายในประเทศและส่งออกในรูปแบบผลสด แปรรูปในผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น ขนุนกรอบ แยมขนุน ขนุนแผ่น ขนุนแช่อิ่ม ขนุนในน้ำเชื่อมบรรจุกระป๋อง เป็นต้น (มานพ,2543) นอกจากนี้จะนำมารับประทานแล้วขนุนยังเป็นยาสมุนไพรได้คืออีกด้วย

วีณา (2543) ได้กล่าวไว้ว่า เมล็ดขนุนมีสารคล้าย acetylcholine ในเมล็ดมีแร่ธาตุต่างๆ เช่น แคลเซียม เส้นใย ฟอสฟอรัส วิตามินบี 1 วิตามินบี 2 แก่นมีสารให้สีเหลือง ชื่อ morin สรรพคุณของขนุนมีดังนี้ เมล็ดนำมาต้มสุกกินบำรุงช่วยขับน้ำนมหลังคลอด บำรุงร่างกาย ผลอ่อนมีรสฝาดสมาน แก้ท้องเสีย ผลสุกรักษาโรคเกี่ยวกับทรวงอก เป็นยาระบายอ่อนๆ ใบสดช่วยขับน้ำนม ยางรักษาโรคซิฟิลิส ขับพยาธิ รากต้มน้ำดื่มแก้ท้องเสีย แก่นไม้บำรุงกำลัง บำรุงเลือด รักษาแกมโรค ระวังประสาทและโรคลมชัก และยังใช้ย้อมผ้าได้คืออีกด้วย

ปัจจุบันนี้มีขนุนพันธุ์ดีเกิดขึ้นมากมายหลายพันธุ์ทั้งพันธุ์ที่ได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการพันธุ์ที่ผ่านการประกวดต่างๆ และพันธุ์ที่เกิดขึ้นใหม่จากการกลายพันธุ์ของต้นแม่พันธุ์ ดังนั้นจึงเกิดการทดลองนี้ขึ้นมาเพื่อศึกษาและตั้งชื่อขนุนพันธุ์ใหม่ที่ได้พบและนำมาศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลักษณะและตั้งชื่อขุนพันธุ์ใหม่
2. เพื่อส่งเสริมให้มีการปลูกอย่างแพร่หลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตรวจเอกสาร

ขนุนเชื่อกันว่าเป็นพืชที่อยู่ในแถบเอเชียใต้คือ แถบประเทศ อินเดีย บังคลาเทศ จีนตอนใต้ พม่า ไทย ศรีลังกา และในแถบอินโดจีนลงไปถึงมลายู(ดีพร้อม,2535) ขนุนพบในประเทศไทยนานแล้วสมัย สุโขทัยในหลักศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ราวๆ พ.ศ. 1790 – 1893 ตอนหนึ่งว่า “ไว้ในเมืองสุโขทัยจึงชำ(ทำ)สร้างป่าหมาก ป่าพลู ทั่วเมืองนี้ทุกแห่ง ป่าพร้าว(มะพร้าว)ก็หลายในเมืองนี้ ป่ากลาง(ขนุน) ก็หลายในเมืองนี้ หมากม่วง(มะม่วง) ก็หลายในเมืองนี้ ใครสร้างไว้ได้แก่มัน”(กลุ่มรักเกษตร,2531) พื้นที่ปลูกขนุนจะกระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศไทย จังหวัดที่ปลูกกันมากได้แก่ จังหวัด ชลบุรี ระยอง หนองคาย นครนายก ปราจีนบุรี พิจิตร ชุมพรและ สงขลา(มานพ,2543) ลักษณะต่างๆ ของขนุนจะได้กล่าวถึงหัวข้อต่อไป

1. พฤกษศาสตร์ของขนุน

วงศ์ (Family)	:	Moraceae (malberry)
สกุล (Genus)	:	Artocarpus
ชนิด (Species)	:	heterophyllus
ชื่อวิทยาศาสตร์	:	<i>Artocarpus heterophyllus</i> Lank.
ชื่อสามัญ	:	Jack fruit
ชื่อภาษาไทย	:	ภาคกลาง เรียก ขนุน ภาคเหนือ เรียก บ่าขนุน มะขนุน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เรียก บักมี มะมี ภาคใต้ เรียก หนุน กาญจนบุรี เรียก ชะนุ(สุพจน์, 2540)

2. เขตปลูกขนุนในประเทศไทย

การปลูกขนุนในประเทศไทย จะกระจายไปในทุกภาคของประเทศ โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ซึ่งเป็นที่ดินดอน มีการระบายน้ำ และสภาพแวดล้อมไม่แห้งแล้งจนเกินไป เขตที่ปลูกขนุนมากๆได้แก่ จังหวัดชลบุรีจรดจังหวัดตราดและระยอง เป็นแหล่งปลูกขนุนที่เก่าแก่ มีขนุนที่ปลูกด้วยเมล็ดเสียส่วนใหญ่ ส่วนมากก็จะเป็นขนุนหนัง, จังหวัดตราบุรี กาญจนบุรี ก็มีขนุนอยู่เป็นจำนวนมาก, ปราจีนบุรี เป็นเขตปลูกขนุนรุ่นใหม่ และจังหวัดพิจิตร, ชุมพร, ประจวบคีรีขันธ์, สงขลา เป็นต้น(นฤชิต,2529)

3. ลักษณะทั่วไปของขนุน

ขนุนเป็นต้นไม้ขนาดกลางจนถึงขนาดใหญ่ อายุยืน มีน้ำยางสีขาว ทรงพุ่มทึบ ออกดอกและผลตามส่วนของลำต้น และกิ่งแก่ ภายนอกเป็นหนามถี่ ภายในมีขวงสีเหลืองหรือสีจ้ำพำน้าหนักของผลเฉลี่ยประมาณ 18 กิโลกรัม และอาจหนักถึง 50 กิโลกรัม มีอัตราการเจริญเติบโตของต้นรวดเร็ว การไม่วางผลได้ทั้งหมด อีกทั้งห้ามมิให้คนปลูกปลงบ่อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ ตกผลจะใช้เวลาประมาณ 3 – 5 ปี ขึ้นอยู่กับชนิดของขนุนเป็นพันธุ์หนักหรือพันธุ์เบา และการปลูกใช้

ส่วนของเมล็ดหรือกิ่งทาบและติดตา ถ้าใช้เมล็ดก็จะตกผลช้ากว่าการปลูกด้วยกิ่งทาบหรือกิ่งติดตา(นฤชิต,2529)

4. รายละเอียดเกี่ยวกับส่วนประกอบของขนุน

4.1 ลำต้น ต้นขนุนจะมีขนาดใหญ่ สูงประมาณ 10 – 25 เมตร ลักษณะของทรงต้นจะตั้งตรง เนื้อไม้เป็นไม้เนื้ออ่อน มีสีเหลือง สามารถใช้ค้ำเอาน้ำมาข้อมผ้าเหลือง เรียกว่ากรัก และใช้ท่อนไม้ในการเพาะเห็ดหูหนูจะให้ผลผลิตดีเมื่อเปรียบเทียบกับเนื้อไม้ชนิดอื่น

4.2 ใบ มีลักษณะยาวรีเว คคล้ายรูปไข่ หรือยาวรี มีขนาดใหญ่ เนื้อใบหนาหยาบ หน้าใบมีสีเขียวเข้ม ผิวใบเป็นมันและมีขน เส้นกลางใบสามารถมองเห็นได้เด่นชัด ขนาดของใบโดยเฉลี่ย จะมีความกว้างตั้งแต่ 2 – 5 นิ้ว ความยาว 4 – 8 นิ้ว ใบเป็นแบบ alternate คือใบจะออกสลับกัน พร้อมกับมีหูใบ(stripule) อันใหญ่ ซึ่งใบจะล่วงหล่นไปเมื่อใบแก่

4.3 ดอก ดอกขนุนมีดอกตัวผู้และดอกตัวเมียแยกกันอยู่คนละดอก แต่อยู่บนต้นเดียวกันเป็น monoecious ดอกตัวเมียจะออกตามลำต้นและกิ่งแก่ ส่วนดอกตัวผู้จะออกตามปลายของกิ่งอ่อน ดอกทั้ง 2 ชนิดของขนุนออกดอกเป็นช่อแบบ spike หรือ head ซึ่งมีหูใบอันใหญ่ปกคลุมไว้ เมื่อยังอ่อนอยู่ ดอกตัวผู้จะมีกลีบชั้นนอก 2 อัน ยาวรีเหมือนกาบดอก มีเกสรตัวผู้ 1 อัน ดอกตัวผู้ชาวบ้านเรียกว่า “สำ” เพราะมีกลิ่นคล้ายสำห่อย เมื่อดอกตัวผู้ไปผสมแล้ว ดอกตัวผู้ก็จะร่วงหลุดไป ดอกตัวเมียเมื่อได้รับการผสมแล้ว ก็จะเจริญกลายเป็นผลต่อไปทั้งดอกตัวผู้และดอกตัวเมีย จะมีสีเขียวทั้งคู่ ขนาดของดอก ดอกตัวเมียจะใหญ่กว่าดอกตัวผู้การออกดอกของขนุนในแต่ละครั้งจะออกเป็นจำนวนมาก จำนวนของดอกตัวผู้จะมากกว่าดอกตัวเมีย ช่วงที่ขนุนออกดอกมากๆ จะเป็นช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม และช่วงเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม แต่การออกดอกของขนุนก็จะทยอยออกกันทั้งปี

4.4 ผล ผลของขนุนเป็นแบบผลรวมชนิดหนึ่ง(multiple fruit) คือ มีหลายดอกในช่อดอกเดียวกัน(โดยสังเกตจากผลขนุน ใน 1 ผลจะมีหลายเมล็ด) ส่วนที่เป็นเนื้อขนุนรอบๆแต่ละเมล็ดเกิดมาจากกลีบดอกชั้นนอกของดอกๆเดียว ปลายสุดของทุกๆ กลีบชั้นนอกจะรวมติดอยู่ด้วยกัน ผลของขนุนโดยทั่วไปจะมีขนาดใหญ่ถึงใหญ่มาก รูปร่างลักษณะของผลก็แตกต่างกันออกไป บางทีอาจเป็นรูปไข่จนถึงยาวรี หรือผลกลม ที่ผิวเปลือกของผลจะเต็มไปด้วยหนามสั้นๆทู่ๆเมื่อผลยังไม่แก่ผิวเปลือกหนามจะมีสีเขียวอ่อนแล้วค่อยๆเป็นสีเหลืองและในที่สุดเกือบเป็นสีน้ำตาลเมื่อผลแก่เต็มที่ ผลขนุนภายในแบ่งเป็นช่องเล็กๆ จำนวนมาก แต่ละอันจะมีเมล็ดซึ่งล้อมรอบด้วยเนื้อ (pulp) สีของเนื้ออาจจะมีสีเหลืองอ่อนจนถึงสีเหลืองแก่และสีดอกจำปารสชาติหวานหอมอาจจะมีกลิ่นฉุนบ้าง คุณภาพของเนื้อจะมีทั้งและนุ่มจนถึงแข็งกรอบ ตั้งแต่เนื้อบางจนหนาหรือเต็มวงเมล็ดมีขนาดเล็กแล้วแต่ชนิดของพันธุ์ ส่วนเนื้อประกอบด้วยธาตุอาหารโปรตีนและกากสูง มีกรดต่ำ ส่วนของเมล็ดมีแป้งมากน้ำตาลมีน้อยและมีโปรตีนประมาณร้อยละ 5(นฤชิต,2529)

5. ชนิดของขนุน

ขนุนมี 2 ชนิดคือ ขนุนป่า กับ ขนุนบ้าน

1. ขนุนป่า มีลักษณะ ลำต้นสูงใหญ่กว่าขนุนบ้านมาก ทรงต้นจะสูงชะลูด เกือบเท่าต้นยาง เพราะไม่มีกิ่งกระโดงมาก ทรงพุ่มจึงไม่กว้าง แต่มีลำต้นขนาดใหญ่ ใช้แกะทำระเข้ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่ง แก่นใช้ย้อมสาง จีวรพระ ผลขนุนป่ากินไม่ได้

2. ขนุนบ้าน มีลักษณะลำต้นคล้ายขนุนป่ามาก แต่ต้นจะเตี้ยกว่าขนุนป่า กิ่งกระโดงมีน้อย กิ่งค่อนข้างสั้น แก่นใช้ย้อมผ้าได้เช่นเดียวกับขนุนป่า แต่จะใช้ทำระเข้ไม่ค่อยได้เพราะต้นที่มีขนาดใหญ่หายาก ผลรสชาติหวานดีมาก สามารถใช้รับประทานได้ทั้งผลดิบและผลสุกเวลาสุกผิวจะมีสีเหลืองกลิ่นหอม รสชาติของเนื้อจะหวาน ขนุนบ้านโดยทั่วไปแล้ว จะแบ่งออกเป็น 2 อย่าง ตามลักษณะของเนื้อเวลาสุก คือ ขนุนละมุด และขนุนหนัง

2.1 ขนุนละมุด เป็นขนุนที่มีขนาดเล็ก ลักษณะของผลค่อนข้างกลม มีหนามถี่และแหลม ในระยะเวลาที่ผลแก่แล้ว ผิวเปลือกจะมีสีเขียวอมเหลือง หนามไม่มีรอบ สีน้ำตาลเหมือนขนุนหนัง เวลาสุกขวงจะอ่อนนุ่ม เนื้อละเอียดเหนียวเล็กน้อย รสชาติของเนื้อขนุนละมุดจะออกหวานจัด มีกลิ่นฉุน ซึ่งเนื้อนั้นเหมาะสำหรับใช้กวนทำแยมขนุน เวลารับประทานขนุนพันธุ์นี้เกือบจะไม่ต้องเคี้ยวเลย สามารถกลืนได้ง่าย ขนุนละมุดเป็นขนุนที่มีเปลือกบาง เมื่อผลสุกแล้วเวลารับประทานสามารถใช้มือฉีกและดึงไส้ออกได้สะดวก ขนุนชนิดนี้ไม่สามารถจะแกะขวงเอาเมล็ดออกให้เหลือแต่ส่วนของเนื้อ โดยอยู่ในสภาพขวงอย่างเดิมได้ การขายจึงไม่ได้ราคา ส่วนมากจะขายเป็นผลขนุนอ่อนหรือขนุนดิบเท่านั้น

2.2 ขนุนหนัง คือขนุนที่นิยมรับประทานหรือปลูกทั่วไปในสวนและตามบ้าน จะมีลักษณะของเนื้อแข็งกรอบ ไม่ละเอียด สามารถแกะออกเป็นขวงๆ และเอาเมล็ดออก โดยที่เนื้อของขนุนไม่ซำ เป็นขนุนที่เหมาะสมจะนำไปแช่เย็นหรือนำเอาเนื้อของขนุนไปชุบน้ำตาลอบแห้งหรืออัดลงกระป๋องเป็นขนุนแช่อิ่ม ขวงของขนุนหนังจะมีทั้งหนาและบาง มีสีเหลืองอ่อน, สีจ้ำปา, สีเหลืองเข้ม ตามชนิดของสายพันธุ์ ถ้าขนุนที่มีเนื้อสีจ้ำปาหรือสีดอกจ้ำปาก็เรียกว่า “ขนุนจ้ำปา” ถ้าขวงมีสีขาวเรียกว่า “ขนุนฝ้าย”

ประเภทของขนุนหนัง แบ่งออกตามลักษณะของเนื้อเมื่อสุก โดยทั่วไปแล้ว จะมีอยู่หลายชนิดด้วยกันคือ

1. ขนุนเนื้อเหลือง หรือ เนื้อทอง
2. สีจ้ำปา หรือจ้ำปาคะ
3. สีนาก หรือสีครึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับเรา ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ แต่ส่วนใหญ่แล้ว เราจะเห็นขนุนสีเหลืองเสียส่วนใหญ่

6. ลักษณะของขนุนที่ดี

ลักษณะของขนุนที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ คือ

1. ขนาดของผลใหญ่สม่ำเสมอ
2. การผสมเกสรดี ทำให้ผลเมื่อโตไม่คอดแป๋ว หรือบิดเบี้ยว
3. เนื้อมีรสชาติดี, หวานกรอบ, เนื้อไม่ละ, เนื้อหนา
4. ใ้สีกลางของผลยิ่งเล็กยิ่งดี
5. เมล็ดเล็ก, ขวงหนาไม่หักพับงอ

7. พันธุ์ขนุนที่นิยมปลูกในประเทศไทย

พันธุ์ที่ได้รับการรับรองพันธุ์จากกรมส่งเสริมการเกษตร

1. จำปากรอบ เป็นขนุนพันธุ์เบา ต้นมีพุ่มทรงพีระมิด ทรงพุ่มเตี้ยเล็กกว่าพันธุ์อื่น ทำให้ปลูกได้ชิดกว่า เมื่ออายุ 6 ปี มีความสูงประมาณ 5.9 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางทรงพุ่ม 5.9 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางโคนต้น 8.9 ซม. ติดผลเร็วประมาณ 3.5 – 4 ปี หลังปลูก และผลแก่เร็วเก็บได้ก่อนพันธุ์อื่น อายุตั้งแต่ดอกบานจนถึงผลแก่ประมาณ 125 – 130 วัน ช่วงการเก็บเกี่ยวราวเดือนเมษายน – พฤษภาคม ใบมีสีเขียวเข้มเป็นมัน ปลายใบมน ของใบไม่บิด ดอกออกบริเวณลำต้น ติดผลคกปานกลาง เมื่ออายุ 6 ปี ให้ผลผลิต 10-15 ผล/ต้น ผลขนาดใหญ่ปานกลาง น้ำหนัก 10-25 กก./ผล รูปทรงกลมรี กว้าง 25 – 30 ซม. ยาว 40 – 50 ซม. ส่วนมากจะมีแป้วตรงกลางผล มีผิวขรุขระ เปลือกสีเหลืองอมเขียว หนามสั้นห่าง ยางน้อย เนื้อขวงสีจำปา หนापานกลาง วัตได้ 0.4 ซม. กรอบ รสหวานอร่อย วัตได้ 19 องศาบริกซ์ เมื่อสุกแล้วเก็บไว้ได้นาน เนื้อไม่ละ ส่วนที่เป็นเนื้อมีประมาณ 30 – 35 % ของน้ำหนักผล ชั่งกินไม่ได้ เมล็ดมีขนาดใหญ่ปานกลาง จำนวน 140 – 160 เมล็ด/ผล เป็นพันธุ์ที่มีเชื้อสายมาจากพันธุ์ “ตาบ้วย”

2. จำปาศรีราชา เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย เก็บเกี่ยวได้ปีละ 2 รุ่น (พฤศจิกายนและมีนาคม) ต้นมีทรงพุ่มใหญ่ กิ่งก้านแข็งแรง ใบขนาดใหญ่ เส้นใบชัดเจน ปลูกจากกิ่งทาบให้ผลในปีที่ 3 ผลค่อนข้างยาวทรงกระบอก หนัก 9 – 12 กก./ผล ไม่มีแป้ว ขั้วผลยาว ผิวผลสีเหลืองอมเขียว หนามมีขนาดปานกลาง เปลือกบาง ชั่งน้อย ใ้ขนาดเล็ก เนื้อสีจำปาเข้ม แต่อาจอ่อนลงเมื่อฝนตกมาก ขวงยาว หนา 0.9 – 1 ซม. กรอบ หอมอ่อนๆหวานประมาณ 15 องศาบริกซ์ เป็นส่วนเนื้อประมาณ 45% ของน้ำหนักผล ชั่งสีจำปากินไม่ได้ เมล็ดขนาดปานกลาง ไม่งอกในผลเมื่อแก่ จุดเด่นคือ เนื้อขวงสีจำปาเข้มหนา และออกทะวายดี จุดด้อยคือ ผลมักแตกง่าย

3. ทองประเสริฐ เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ติดผลคก ต้นมีทรงพุ่มสูงโปร่ง อายุ 9 ปีวัตได้สูง 5 – 6 เมตร ทรงพุ่มกว้างประมาณ 6 – 7 เมตร ใบมีขนาดใหญ่ กลม ปลายใบมน สีเขียวเข้ม เส้นใบชัดเจน เป็นพันธุ์เบาโดยสามารถให้ผลตั้งแต่อายุประมาณ 17 เดือนหลังปลูกจากกิ่งทาบ สามารถให้ผลผลิตได้ 2 รุ่น/ปี รุ่นแรกในช่วงเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม และรุ่นหลังเดือนกรกฎาคม โดยเก็บได้ประมาณ 130

- 135 วันหลังดอกบาน ผลรูปทรงค่อนข้างกลม สวย มีแป้วเล็กน้อย กว้างประมาณ 26 - 29 ซม. ยาวประมาณ 32 - 35 ซม. หนักประมาณ 12 - 15 กก./ผล เปลือกบางวัดได้ 1 - 1.5 ซม. ผิวผลสีเขียวจนผลแก่และอาจมีสีน้ำตาลระหว่างหนาม หนามใหญ่ปลายเรียบสั้นและห่าง มียางน้อย เนื้อยวงหนาประมาณ 0.5 ซม. ค่อนข้างเหนียว สีเหลืองทองรสหวานวัดได้ 22 - 23 องศาบริกซ์ ถ้าฝนตกมากรสจัดลงเล็กน้อย เนื้อกรอบแน่น เก็บไว้ได้นาน มีชงน้อยสีขาวและบริโภคไม่ได้ แกนหรือไส้กลางผลค่อนข้างใหญ่ ส่วนของเนื้อไม้ประมาณ 50 % ของน้ำหนักผล เมล็ดขนาดเล็ก มีจำนวนประมาณ 135 - 145 เมล็ด/ผล รูปร่างค่อนข้างรี มีเปลือกนอกสีน้ำตาลอ่อน เมล็ดไม่งอกในผล จุดเด่นของพันธุ์นี้คือ เปรอร์เซ็นต์ของเนื้อสูง ติดผลเร็วหลังปลูก เนื้อหวานกรอบเก็บได้นาน จุดด้อยของพันธุ์นี้คือ โอกาสเป็นโรคเนื้อสนิมสูงถึง 10 - 20 % ไม่ว่าจะต้นอายุน้อยหรืออายุมาก และเชื้อราที่กึ่งกับขั้วผลทำให้ขั้วผลเน่า

4. ทองไฟโรจน์ เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย จะออกดอกติดผลปีละ 2 ครั้ง ต้นที่ปลูกจากกิ่งทาบให้ผลหลัง 3 ปีไปแล้ว เป็นพันธุ์เบา นับจากดอกบานถึงเก็บเกี่ยวได้ใช้เวลา 130 วัน เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ในช่วงเดือน ตุลาคมถึงมกราคม ให้ผลถึง 48 ผล/ต้น/ปี ผลทรงกระบอก มีขนาดสม่ำเสมอ หนัก 17 - 18 กก./ผล เนื้อยวง หนา วัดได้ 0.8 - 1 ซม. สีเหลืองทอง หวานกรอบ ความหวานวัดได้ 16.5 - 19 องศาบริกซ์ ยวงแน่น ส่วนที่เป็นเนื้อคิดเป็น 54.7% ของน้ำหนักผล ชงกินไม่ได้ แกนและไส้เล็ก

5. ทองสุคติ เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ต้นมีพุ่มทรงพีระมิด โปรง ขนาดปานกลาง ไม่สูงนัก เมื่ออายุ 6 ปี สูง 6.1 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางทรงพุ่ม 5 - 9 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางโคนต้น 9.2 ซม. เจริญเติบโตเร็ว ใบสีเขียวเข้ม เรียวเล็ก ปลายใบมน ใบบิดเล็กน้อย ติดผลเร็ว อายุตั้งแต่ดอกบานจนถึงผลแก่ ประมาณ 135 - 140 วัน เก็บเกี่ยวผลได้ราว เมษายน - พฤษภาคม ติดผล 7 - 10 ผล/ต้น เมื่ออายุ 6 ปี ผลกลมรี ผลไม่ใหญ่มาก กว้าง 25 ซม. ยาว 38 ซม. ด้านขั้วคอดเล็กน้อย น้ำหนักประมาณ 10 - 20 กก./ผล มีรอยแป้วน้อยมาก ผิวผลสีเหลืองอมน้ำตาล เปลือกค่อนข้างบาง หนามสั้นถี่ ปลายหนามแหลม ยางน้อย ใต้เปลือกของผลเข้าไปจนถึงยวงมีสีเหลืองเป็นเนื้อเดียวกัน มีชงน้อย ชงกินไม่ได้ เนื้อยวงใหญ่หนา 0.5 ซม. สีเหลืองทองเข้มสวยงาม กรอบหวาน วัดได้ 18 องศาบริกซ์ ส่วนที่เป็นเนื้อยวงประมาณ 35 - 40% ของน้ำหนักผล เมล็ดขนาดปานกลาง มีจำนวน 105 เมล็ด/ผล คิดเป็น 10% ของน้ำหนัก ผลทั้งผล เมล็ดไม่งอกในผลสุก จุดเด่นคือ เนื้อหนา ให้ผลแน่นอนทุกปี ทนต่อโรค จุดด้อยคือ กล่าวว่าเป็นพันธุ์หนึ่งที่มีเมื่อแก่ผลมักแตกง่ายและเน่าเสียหาย รสจัดเมื่อฝนตกชุก และทะวายน้อยแม้จะใช้สารบังคับ

6. ปิยะมาดา เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ต้นอายุ 3 ปีสูงประมาณ 2.5 - 3 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางทรงพุ่มประมาณ 3.4 - 3.8 เมตร ต้นที่ปลูกจากกิ่งทาบเริ่มติดผลหลังปลูก 1.5 ปี เป็นขนุนนอกฤดู สามารถให้ผลผลิตได้ประมาณเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ โดยเก็บเกี่ยวได้ประมาณ 120 - 140 วันหลังดอกบาน ผลรูปทรงกลมรีถึงรูปไข่ขนาดกว้างประมาณ 20 - 27 ซม. ยาวประมาณ 27 - 37 ซม. หนักประมาณ 6 - 13 กก. ผิวผลมีสีเหลืองทอง ปนน้ำตาลเล็กน้อยที่หนาม หนามรูปพีระมิดคล้ายหนามทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เมื่อผลแก่เปลือกจะขยาย และมีสีน้ำตาลเข้มจากปลายหนามลงมา ผลส่วนใหญ่

ยังมีวงแหวนรอบโคนหรือขั้วผล บางผลมีลักษณะแป้นเล็กน้อยใกล้ขั้วผล เปลือกวัดได้หนา 0.8 – 1 ซม. ยางน้อยเนื้อยวงค่อนข้างกรอบ สีเหลืองทอง หวาน วัดได้ประมาณ 13 – 15 องศาบริกซ์ ชั่งน้อย สีเหลืองอ่อนถึงสีขาว บางผลมีขังที่บริเวณโคนได้สีเหลือง แก่นผลค่อนข้างใหญ่ คิดเป็นส่วนที่บริโภคได้ 50% ของน้ำหนักผล เมล็ดรูปร่างกลมค่อนข้างรี มีเปลือกนอกสีน้ำตาลอ่อน ขนาดเล็ก มีจำนวน 60 – 118 เมล็ด/ผล เมล็ดคงอกในผล

7. เพชรราชา เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย คิดผลทั้งปี ต้นจากกิ่งทาบสามารถให้ผลผลิตภายใน 2 ปีหลังปลูก คิดผลตก ผลหนัก 12 – 25 กก./ผล เนื้อยวงหนา วัดได้ 0.7 – 1.2 ซม. ค่อนข้างเหนียว สีเหลืองเข้ม รสหวานกรอบ ไม่จัดแม้ช่วงฝนตกชุก ความหวานวัดได้ 20 – 26 องศาบริกซ์ ยวงใหญ่ จำนวน 7 – 12 ยวง/กก. ชั่งน้อย บางผลแทบไม่มีขังเลย ส่วนที่บริโภคได้ 59.7% ของน้ำหนักผล เนื้อเก็บได้นานไม่ละ เมล็ดเล็ก

8. ฟาดลม เป็นขนุนที่มีพุ่มทรงพีระมิด ทรงพุ่มใหญ่ เป็นพันธุ์หนัก ใช้เวลาประมาณ 5 ปีหลังจากปลูกจากกิ่งทาบจึงให้ผล และผลแก่ช้า ใช้ระยะเวลาตั้งแต่ดอกบานถึงผลแก่ประมาณ 145 – 150 วัน เก็บเกี่ยวได้ราวเดือนเมษายน – พฤษภาคม คิดผลไม่แน่นอนในแต่ละปีและไม่ตก ต้นอายุ 7 ปีให้ผลผลิตเพียง 5 – 10 ผล/ต้น ใบใหญ่ สีเขียวเข้มปลายใบมน ใบบิดเล็กน้อย ดอกออกบริเวณลำต้น ผลรูปทรงกลมรีคล้ายไข่ขนาดใหญ่มาก กว้าง 20 – 30 ซม. ยาว 40 – 50 ซม. หนักประมาณ 15 – 30 กก./ผล เปลือกค่อนข้างหนา สีเหลืองอมน้ำตาล หนามสั้น ห่าง ยางน้อย มีขังปานกลาง สีขาวกินไม่ได้ เนื้อหนา ยวงใหญ่และหนามาก วัดได้หนา 0.5 – 0.6 ซม. สีเหลืองทองเป็นเงา รสหวาน วัดได้ 16.8 องศาบริกซ์ กรอบและเก็บไว้ในตู้เย็นได้นานโดยไม่อ่อนนุ่มลง ส่วนที่เป็นเนื้อยวงประมาณ 35 – 40% ของน้ำหนักผล เมล็ดขนาดปานกลาง จำนวน 100 – 150 เมล็ด/ผล คิดเป็นส่วนหนึ่งของของเมล็ด 5% เมล็ดไม่งอกในผลสุก

9. ศรีบรรจง เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ออกผลตลอดปี ต้นมีทรงพุ่มทึบ เริ่มติดผลเมื่ออายุ 5 ปีหลังปลูก คิดผลง่าย คิดผลตก ผลผลิตจะออกมาในช่วงเดือนมีนาคม จัดเป็นพันธุ์หนักเพราะใช้เวลาคงจากดอกบานจนถึงผลแก่ประมาณ 140 – 145 วัน หลังผลสุกแล้วถ้ายังไม่ผ่าออกจะเก็บได้อีก 2 – 3 วัน โดยที่เนื้อยังไม่ละ ผลทรงกลมรี ขนาดปานกลาง หนักประมาณ 10 – 15 กก./ผล ผิวผลสีเขียวเข้ม หนามมีขนาดใหญ่และเรียบ เปลือกหนาปานกลาง เนื้อยวงใหญ่ หนาประมาณ 1 ซม. แข็งกรอบ สีเหลืองทอง รสหวานจัด วัดได้ 28 องศาบริกซ์ ชั่งน้อย ใ้กกลางเล็ก มีเนื้อที่รับประทานได้ประมาณ 47.1% ของน้ำหนักผล เมล็ดกลมเล็ก

10. เจริญบาท เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ต้นมีทรงพุ่มเล็ก ให้ผลตกมาก เริ่มติดผลเมื่ออายุ 3 ปีหลังปลูกจากกิ่งทาบ เมื่อปลูกใหม่ทนความแห้งได้ดี ผลเล็ก หนัก 7 – 15 กก./ผล มีลักษณะกลมเหมือนเหรียญบาทหรือเหรียญดั่ง ผิวผลไม่แป้น มีสีเหลืองอมน้ำตาล หนามสั้น ใ้กกลางมีขนาดเล็ก เนื้อยวงหนา ยาว สีเหลือง รสชาติไม่หวานจัด ชั่งสีเหลืองรับประทานได้ เมล็ดเล็ก

11. เหลืองตานาค เป็นขนุนพันธุ์หนัก ต้นอายุ 9 ปีสูง 6 – 7 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางพุ่ม ประมาณ 6 – 7 เมตร ติดผลปีละครั้ง เก็บเกี่ยวได้ในเดือนเมษายน – มิถุนายน อายุการเก็บเกี่ยว ประมาณ 150 วันหลังดอกบาน ผลรูปทรงกระบอกถึงยาวรี ผิวผลสีเหลืองเมื่อผลเริ่มแก่จะมีสีน้ำตาลที่ปลายหนามและระหว่างหนาม ผลที่แก่จัดจะเป็นสีน้ำตาล ผลขนาดใหญ่ หนักประมาณ 15 – 26 กก./ผล กว้างประมาณ 21 – 36 ซม. ยาวประมาณ 30 – 49 ซม. เปลือกหนาวัดได้ประมาณ 1 - 1.2 ซม. ขางน้อย เนื้อสีเหลือง รสหวานกรอบ วัดได้ 18 – 26 องศาบริกซ์ ชั่งสีเหลืองคล้ายสีของเนื้อ มีทั้งส่วนที่บริโภคได้และบริโภคไม่ได้ ส่วนที่บริโภคได้ทั้งหมดมีอยู่ 49.6% ของน้ำหนักผล เมล็ดรูปร่างกลมค่อนข้างรี เปลือกนอกสีน้ำตาลอ่อน มีเมล็ดที่งอกในผลสุก ทั้งงอกมีจำนวน 40 – 65 เมล็ด/ผล ที่ไม่งอก 80 – 162 เมล็ด/ผล ที่ไม่งอกส่วนหนึ่งเป็นเมล็ดลีบ

12. เหลืองพิชัย เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ให้ผลเมื่ออายุประมาณ 3 ปีขึ้นไป ต้นมีทรงพุ่มสูงโปร่ง ใบขนาดปานกลาง ปลายมน ขอบเรียบ สีเขียวเข้มเป็นมัน ผลรูปทรงกระบอก น้ำหนักประมาณ 10 – 12 กก./ผล ผิวผลมักแป้ว หนามมีขนาดเล็กสั้น ผิวผลสีเหลือง จากดอกบานถึงเก็บเกี่ยวได้ใช้เวลาประมาณ 125 วัน เปลือกบาง เนื้อขวงสีเหลืองเข้ม แน่นกรอบ ขวงใหญ่ยาว หนา 0.4 – 0.5 ซม. รสหวานมัน ความหวานประมาณ 26 องศาบริกซ์ มีขังน้อยสีขาวกินไม่ได้ ใต้กลางมีขนาดเล็กแคบ ส่วนที่เป็นเนื้อ 35.7% ของน้ำหนักผล เมื่อยังไม่แก่จัดจะได้รสหวานอมเปรี้ยว เมื่อสุกอมจะหวานหอม เมล็ดเล็ก จุดเด่นคือ เนื้อมีรสหวานจัด สีเหลืองเข้ม จุดด้อยคือ มีปัญหาเนื้อสนิมและผลมักแป้ว

พันธุ์ที่เคยชนะการประกวดและเคยเข้าประกวด

จำปากรอบ , จำปาศรีราชา , ทองประเสริฐ , ทองสุคใจ , ฟาดลม , ศรีบรรจง , เจริญบาท และ เหลืองพิชัย ซึ่งทั้ง 7 พันธุ์นี้ยังได้รับการรับรองขึ้นทะเบียนโดยกรมส่งเสริมการเกษตรแล้ว รายละเอียดประจำพันธุ์ดูจากหัวข้อข้างต้น นอกจากนี้ยังมีพันธุ์อื่นๆอีกดังนี้

1. แจกโตะ ต้น มีใบไม่กลม ค่อนข้างเล็ก ทนทานต่อน้ำแฉะได้ดี ผลรูปทรงไข่ ขนาดใหญ่ ก้านผลยาว มักติดผลหลายลูกบนก้านเดียว เปลือกเมื่อผลยังอ่อนสีเขียวอมเหลือง เมื่อผลแก่มีสีเหลืองอมเขียว เนื้อขวงหนา สีเหลือง แห้งกรอบรสชาติหวาน ชั่งสีเหลืองอมขาวเล็กน้อย เมล็ดขนาดค่อนข้างเล็ก

2. แชมป์ตะวันตก เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ออกดอกติดผลได้ปีละ 2 ครั้ง ต้นมีทรงพุ่มโปร่ง กิ่งก้านสาขาไม่มากนัก ใบยาวรี ปลายแหลม เส้นใบเห็นชัดเจน ใบดก ให้ผลผลิตได้ในปีที่ 3 หลังปลูกด้วยกิ่งทาบ ติดผลคล้ายพันธุ์ “ทองสุคใจ” ผลผลิตเก็บเกี่ยวได้ในเดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์ ผลรูปทรงกระบอกกลม ยาว 36.5 ซม. กว้าง 19.7 ซม. บำคั่งมากกับขั้วผล หนัก 10 – 15 กก./ผล ขั้วผลสั้น ผิวผลไม่มีแป้ว สีเขียวอมเหลือง หนามถี่ เปลือกบาง ชั่งน้อย ใต้เล็ก เนื้อขวงสีเหลืองเข้ม หนา 0.5 – 1 ซม. ยาว 3 ซม. กรอบ รสชาติหวาน วัดได้ 31 – 32 องศาบริกซ์ กลิ่นหอม ส่วนของเนื้อคิดเป็น 52 %

ของน้ำหนักผล เมล็ดค่อนข้างเล็ก ไม้งอกในผล จุดเด่นคือ ออกทะวายดี ให้%เนื้อสูง ทนทานต่อโรค และแมลง ทนแล้งได้ดี

3. โขควัฒนา เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ต้นมีทรงพุ่มไม้สูงใหญ่หนัก เหมาะที่จะปลูกในพื้นที่จำกัด ติดผลได้เร็ว เมื่ออายุเพียง 2 ปีหลังปลูก เริ่มออกผลทะวายเมื่ออายุ 4 – 5 ปี ในรอบปีเก็บผลครั้งแรกได้ราวเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ และครั้งที่สองราวเดือน พฤษภาคม – มิถุนายน ติดผลตามโคนต้น บางผลก็วางอยู่บนพื้นดิน ผลค่อนข้างกลม ไม้สวย ขนาดปานกลาง หนักจนถึง 15 กก./ผล ขั้วผลไม่ยาวแต่แข็งแรง ผิวผลสีเขียวออกน้ำตาล เปลือกบาง ยางน้อย ใส่ขนาดปานกลาง เนื้อขวง สีเหลืองแต่ไม่เข้มนัก รสชาติหวานกรอบเมล็ดสีบเห็นเป็นเพียงเยื่อหุ้มเมล็ด สีดำแห้ง บางผลมีเมล็ดสมบูรณ์อยู่บ้างแต่มีจำนวนน้อย จุดเด่นคือ เมล็ดสีบ

4. ทองสัมฤทธิ์ เป็นขนุนพันธุ์มีทรงพุ่มสูงใหญ่ ผิวของลำต้นค่อนข้างเรียบ ใบใหญ่ ใบอ่อนและผลอ่อนทนทานต่อ โรคแอนแทรก โนส ติดผลดก อายุ 9 ปีมีลูก 20 ผล/ต้น อายุ 20 ปีมีลูก 40 ผล/ปี เป็นพันธุ์หนัก ผลรูปทรงไข่ถึงทรงกระบอก หนัก 15 – 25 กก./ผล เปลือกผลหนา หนามเรียบ ผิวผลไม่แป้ว สีเหลืองอมน้ำตาลแดง มีจุดดำดำที่ผิวแต่ไม่ส่งผลถึงเนื้อ ใส่กลางขนาดเล็ก เนื้อขวงสีเหลืองจัด ยาวและหนา รสชาติหวานจัด วัตได้ 28.5 องศาบริกซ์ กรอบและมีกลิ่นหอม ส่วนที่กินได้ 50% ช้งมีสีขาวอมเหลือง เมล็ดเล็กและไม้งอกในผล ทองสัมฤทธิ์กลายมาจากพันธุ์ “ฟ้าดล่ม” ขยายพันธุ์ค่อนข้างยาก

5. ป่าจ้อ เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย แต่ออกดอกติดผลทะวายไม่มากนักเป็นพันธุ์เบา หลังปลูก 2 – 3 ปีก็เริ่มเก็บผลผลิตได้ ติดผลดก 50 ผล/ต้น/ปี เก็บเกี่ยวได้ช่วงเดือน พฤศจิกายน – กุมภาพันธ์ ผลมีขนาดใหญ่ หนัก 10 – 30 กก./ผล ขนาดผลบนต้นไม้สม่ำเสมอ รูปทรงเรียวยาว มีจุดที่ขั้วผลทำให้เนื้อขวงบริเวณนี้ไม่สมบูรณ์ ผิวผลสีเหลืองอมเขียว หนามห่าง เปลือกหนาปานกลาง ยางมาก ใส่เล็ก ช้งน้อย เนื้อขวงหนา 0.5 – 1.0 ซม. ยาว 8 – 8.5 ซม. สีเหลืองเข้ม รสชาติหวาน เมื่อแกะจะได้ขวง 45% ของน้ำหนักผล เมล็ดเล็ก จุดเด่นคือ มีขวงมาก เนื้อขวงหนา รสหวานกรอบ จุดด้อยคือมีจุด ส่งผลให้ขวงบริเวณนั้นไม่สมบูรณ์ ออกทะวายน้อย ขนาดผลไม่สม่ำเสมอ ให้ผลผลิตไม่ค่อยดีในพื้นที่แล้งมาก ๆ

6. ฟ้ายี่ทอง เป็นพันธุ์ขนุนที่กลายมาจากพันธุ์ “ฟ้าดล่ม” ต้นมีทรงพุ่มใหญ่ ใบสีเขียวเข้ม เป็นพันธุ์หนัก ผลรูปทรงค่อนข้างกลม ใหญ่ใกล้เคียงกับพันธุ์ “ฟ้าดล่ม” โดยเฉลี่ย 34 กก./ผล เนื้อขวงและช้งสีเหลือง หนาพอประมาณ รสชาติหวานหอม กรอบอร่อยแต่เนื้อไม้แน่น ใส่ค่อนข้างใหญ่ เมล็ดเล็ก จุดด้อยคือ มีใส่ผลค่อนข้างใหญ่

7. รวงทอง เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ต้นมีทรงพุ่มแผ่กว้าง ใบเล็ก ติดผลเร็วประมาณ 2 ปี ครั้งหลังปลูก ให้ผล 20 – 30 ผล/ต้น/ปี เก็บเกี่ยวได้ก่อนพันธุ์อื่นประมาณ 1 เดือน ผลรูปทรงไข่ ขนาดปานกลาง หนัก 10 – 25 กก./ผล ผิวผลสีน้ำตาลอมเหลือง หนามห่าง ต้น เปลือกบาง ใส่เล็ก ช้งน้อย เนื้อขวงยาว 8 – 8.5 ซม. หนา 0.5 – 1.2 ซม. สีเหลืองเข้มมาก รสหวานกรอบ ส่วนของเนื้อขวง 52% ของน้ำ

หนักผล เมล็ดเล็ก จุดเด่นคือ สามารถให้ผลผลิตออกสู่ตลาดก่อนพันธุ์อื่นในระแวกเดียวกันถึงหนึ่งเดือน ส่วนจุดคืออยู่ที่ผิวผลมักแป้ว ไม่เรียบเสมอทุกด้าน

8. เหลืองประไพ เป็นขนุนที่ออกล่าฤดู ต้นมีทรงพุ่มโปร่ง แตกกิ่งก้านสวยงาม ใบมีขนาดปานกลาง เริ่มให้ผลผลิตหลังปลูกไปแล้ว 4 ปีจากกิ่งทาบกิ่ง เก็บเกี่ยวผลได้ในเดือนกรกฎาคม ติดผลอยู่ในเกณฑ์ดี ถ้ามีการตัดแต่งกิ่ง การกระจายของผลบนต้นจะสวยงาม ผลที่มีขนาดใหญ่หนัก 18 กก. ผิวผลมีแป้วบ้าง เมื่อผลยังไม่แก่ ผิวผลสีเขียว เมื่อแก่ หนามห่าง ผิวผลมีเชื้อสีน้ำตาล เปลือกบาง ชั่งน้อย ใส่งกลางแบนมาก เนื้อยวงหนา ขาวปานกลาง สีเหลืองจัด ส่วนของเนื้อคิดเป็น 45 – 50% ของน้ำหนักผล

9. เหลืองระยอง หรือ เหลืองบรรจง เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ติดผลตก ออกผลได้ปีละ 2 ครั้ง ผลที่ออกทะวายเก็บเกี่ยวได้ในเดือน ตุลาคม – พฤศจิกายน ต้นจากกิ่งทาบกิ่งเริ่มติดผลตั้งแต่อายุ 3 ปี หลังปลูก ต้นมีทรงพุ่มโปร่ง ใบขนาดปานกลาง เส้นใบสีเขียวเห็นชัดเจน การปลูกจากกิ่งทาบกิ่งจะให้ผลเมื่ออายุ 3 – 4 ปี ขั้วผลเล็กและค่อนข้างยาว ผลรูปทรงสวยงาม กลมยาว หัวและท้ายผลเกือบเท่ากัน ขนาดผลสม่ำเสมอ หนัก 10 – 15 กก./ผล ผิวผลไม่มีแป้วสีเขียวอมเขียว เปลือกหนาพอประมาณ หนามใหญ่และห่าง ชั่งน้อยแทบไม่มีเลย ขนาดของใส่งเล็กมาก เนื้อยวงหนา 1 – 2 ซม. ยาว 10 ซม. สีเหลืองมาก รสหวาน วัตได้ 16 – 18 องศาบริกซ์ มีกลิ่นหอม ส่วนของเนื้อยวงคิดเป็น 50% ของน้ำหนักผล เมล็ดค่อนข้างเล็ก ถ้าไม่ปล่อยให้สุกคาต้น เมล็ดจะไม่งอกในยวง จุดเด่นคือ รูปทรงผลสวยงาม เนื้อมากและเก็บรักษาได้นาน ทนทานต่อโรคและแมลงได้ดี จุดคือคือ เป็นพันธุ์หนักตกผลช้า และเนื้อมีรสจืดเมื่อฝนตกชุก

พันธุ์อื่นๆ

1. ก้านเขียวทะวาย เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ต้นมีทรงพุ่มเตี้ย กิ่งก้านกางออก แข็งแรง ใบใหญ่ ค่อนข้างกลม เส้นใบชัดเจน ติดผลหลังปลูกไปแล้ว 3 ปี ออกดอกติดผลต้นฤดู เริ่มตั้งแต่สิงหาคม จนถึงเมษายน ผลค่อนข้างยาว หนัก 15 – 30 กก./ผล ขั้วผลขนาดปานกลาง เปลือกหนาปานกลาง ผิวผลสีเขียว เนื้อยวงสีเหลืองเข้ม ส่วนเนื้อยวงคิดเป็น 40% ของน้ำหนักผลจุดเด่นคือ ออกผลทะวายดี ผลมีขนาดใหญ่สม่ำเสมอ เป็นพันธุ์ค่อนข้างใหม่ มีถิ่นกำเนิดจากอ.ศรีราชา จ.ชลบุรี

2. ขาวสมบัติ เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ต้นมีทรงพุ่มไม่ใหญ่นัก โปร่ง ใบขนาดปานกลาง เส้นใบชัดเจน ส่วนหนึ่งออกผลทะวายเดือน พฤศจิกายน – ธันวาคม ผลคล้ายพันธุ์ “ทองสุกใจ” ส่วนใหญ่ผิวผลไม่แป้ว หนัก 10 กก./ผล ขั้วผลเล็กผิวผลสีเขียว หนามมีขนาดปานกลาง เปลือกหนา ชั่งน้อย ใส่งขนาดปานกลาง เนื้อยวงสีขาว หนา 0.5 ซม. ยาว 6 ซม. รสชาติหวานแหลม มีส่วนของเนื้อไม่น้อยกว่า 40% ของน้ำหนักผล เมล็ดขนาดเล็ก มักงอกในผลเมื่อสุกจุดเด่นคือ เนื้อยวงมีสีขาว แข็งกรอบ ไม่วุ้นเหนียวลิ้นลิ้นใหม่ให้คูลงเนื้อหนาและคูลงอย่างถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ หวานอร่อย ต้นแม่พันธุ์อยู่ที่ อ.อุบลบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์ ปลูกเมื่อ พ.ศ. 2530

3. คุณวิชาญ เป็นขุ่นที่มีพุ่มต้นมีรูปทรงพีระมิด อายุ 6 ปี มีความสูงประมาณ 6.1 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางทรงพุ่ม 6.4 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางโคนต้น 9.2 ซม. ใบมีสีเขียวเข้ม ปลายใบมีติ่งยื่น ใบบิดเล็กน้อย ดอกออกบริเวณกิ่งและลำต้น ติดผลดก ต้นอายุ 7 ปี มีผลผลิตจำนวน 25 – 30 ผล/ต้น/ปี ผลมีรูปทรงยาวคล้ายสากกะเบือหิน ขนาดปานกลาง กว้าง 22 ซม. ยาว 48 ซม. หนัก 18 – 20 กก./ผล ส่วนที่ติดขั้วผลจะแคบเล็กน้อย ก้านผลสั้น เปลือกสีเหลืองอมน้ำตาล หนามสั้นถี่ เนื้อยวงสีจำปา(เหลืองออกส้ม) ไม่กรอบและนิ่มเล็กน้อยเมื่อผลสุกขนาดใหญ่และหนาพอสมควร วัดได้ 0.45 ซม. รสหวาน วัดได้ 19.2 องศาบริกซ์ ชั่งกินไม่ได้ ส่วนของเนื้อคิดเป็น 35 – 40 % ของน้ำหนักผล เมล็ดขนาดเล็ก จำนวน 175 เมล็ด/ผล คิดเป็น 9%ของน้ำหนักผล เมล็ดไม่งอกในผล อายุเก็บเกี่ยว 4 – 5 เดือน

4. กรูบรธา ขุ่นพันธุ์ที่ออกผลเป็นพวงๆ ละ 4 – 10 ผล เคยให้ผลมากถึง 200 ผล/ต้น เก็บเกี่ยวได้ราวเดือนกุมภาพันธ์ถึงสิงหาคมของทุกปี เมื่อผลแก่จัดขณะติดอยู่บนต้นสามารถตัดมารับประทานได้เลยโดยไม่ต้องบ่ม ผลมีรูปทรงกลมเหมือนฟุตบอลหนัก 2 – 4 กก./ผล หนามไม่ห่างหรือถี่เกินไป เปลือกบางปานกลาง ไม่เหนียวสามารถฉีกออกได้ง่าย ยางน้อยแม้ตัดออกจากต้นมาใหม่ๆ ถ้าตัดทิ้งไว้ก่อน 1 วัน ยางแทบไม่มีเลย เนื้อยวงแกะออกจากผลได้ง่าย มีขนาดใหญ่ตามผล สีจำปา(เหลืองออกส้ม) รสชาติดี ห้าง กรอบ รสหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย กลิ่นหอม เมล็ดขนาดปานกลาง

5. จำปาเกร็ดแก้ว เป็นขุ่นพันธุ์ชะวาย ให้ผลผลิตภายใน 3 ปี หลังปลูกจากกิ่งทาบ ผลหนัก 15 – 20 กก. รูปทรงผลสวยงาม เนื้อสีจำปา ส่วนที่เป็นเนื้อคิดเป็น 40% ของน้ำหนักผล เป็นพันธุ์ที่มาจากแถบเกร็ดแก้ว อ.ดัดหีบ จ.ชลบุรี

6. จำปาตะ เป็นขุ่นบ้าน ไม่ใช่จำปาตะไม้ผลพื้นเมืองของภาคใต้ สามารถให้ผลภายใน 2 ปี หลังปลูกจากกิ่งทาบ ต้นมีทรงพุ่มรูปพีระมิด กิ่งก้านของต้นแตกไม่เป็นระเบียบ ใบใหญ่หนา สีเข้ม เส้นใบไม่ชัดเจน ติดผลดก ต้นอายุ 4 ปีให้ผล 10 – 15 ผล ผลรูปทรงไข่ หนัก 10 – 15 กก./ผล ไม่มีแป้ว ขั้วผลมีขนาดปานกลาง ผิวผลสีเขียวอมเหลือง หนามไม่ถี่ไม่ห่าง เปลือกหนานปานกลาง ชั่งและได้กลางขนาดปานกลาง เนื้อยวงยาง 5 ซม. หนา 0.5 ซม. สีจำปาคมชมพู หวานปานกลางส่วนของเนื้อยวง 45 – 50 % ของน้ำหนักผล เมล็ดขนาดปานกลาง ไม่งอกในผลเมื่อสุก จุดเด่นคือ ติดผลเร็ว ให้ผลดก ต้นแม่พันธุ์ของ สวนละอองน้ำ จ. ชลบุรี

7. จำปาระยอง เป็นขุ่นพันธุ์ชะวาย

8. แดงจำปา เป็นขุ่นที่กลายมาจากพันธุ์ “หนึ่งโนพัน” ลักษณะภายนอกทั่วไปเหมือนกับ “หนึ่งโนพัน” ทุกประการ สามารถติดผลได้เร็วมาก ประมาณ 2 – 3 ปีหลังจากปลูก เนื้อยวงมีสีจำปาเข้มขึ้น มีชั่งน้อยลง เมล็ดเล็ก คาดว่าจะได้รับความนิยมจากผู้ปลูกมากขึ้นในอนาคต

9. แดงรังสี เป็นพันธุ์ขุ่นที่เริ่มให้ผลเมื่ออายุ 5 ปีหลังจากปลูก ออกผล 15 – 20 ผล/ต้น/ปี ผลขนาดปานกลาง หนัก 8 – 10 กก./ผล เนื้อยวงสีจำปาแต่มีชั่งค่อนข้างมาก สีขาว ชั่งติดกับสีจำปาของเนื้อยวงอย่างชัดเจน ส่วนที่กินได้มีเพียง 37% ของน้ำหนักผล จุดด้อยคือ มีชั่งค่อนข้างมาก

10. แดงรัศมี เป็นพันธุ์ขนุนที่มีผลขนาดใหญ่หากไว้ผลไม่มากจนเกินไป อาจหนักถึง 40 – 50 กก./ผล ทิ้งไปหนัก 15 – 18 กก./ผล เนื้อยวงหนา มีขนาดใหญ่และยาว สีจำปา รสชาติหวานกรอบ เมล็ดขนาดเล็กและไม่งอกในผลที่สุก เดิมชื่อ “อีแดง” แต่ไม่ได้รับความนิยม จึงเปลี่ยนเป็น “แดงรัศมี”

11. ตะเภาแก้ว เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ต้นมีพุ่มทรงพีระมิด มีทรงพุ่มใหญ่มาก ต้นสูงถึง 15 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางทรงพุ่มกว้างถึง 14 เมตร ใบใหญ่ยาวจับคู่แข็ง สีเขียวเข้ม ปลายใบมีจัก ใบบิดเล็กน้อย จากกิ่งทาบต้นจะให้ผลหลังจากปลูก 4 ปี ผลมีอายุเก็บเกี่ยว 4 – 5 เดือน ต้นอายุ 6 ปี ให้ผลผลิต 15 – 20 ผล อายุ 40 ปี ให้ผลผลิต 40 – 50 ผล/ต้น เก็บเกี่ยวได้ในเดือน กันยายน – พฤศจิกายน ผลทรงกลมใหญ่ แต่ไม่สวย หนัก 15 – 25 กก./ผล ผิวไม่มีแป้ว ขั้วผลยาว สีผิวผลเหลืองอมเขียว หนามสั้นถี่ ยางน้อย เปลือกหนาปานกลาง ชั่งมีน้อยจนแทบไม่มีเลย ชั่งกินไม่ได้ ไซ้ขนาดปานกลาง เนื้อยวงสีเหลืองทอง หนา 0.65 ซม. ยาว 7 – 8 ซม. รสชาติหวาน วัตถุประสงค์ 18 – 22 องศาบริกซ์ กรอบ มีกลิ่นหอมเฉพาะตัว ส่วนที่เป็นเนื้อประมาณ 35 – 42% ของน้ำหนักผล เมล็ดเล็กเท่าเหรียญบาท ส่วนของเมล็ด 10% ของน้ำหนักผล มีเมล็ดลีบแทรกอยู่ทั่วไป เมล็ดไม่งอกในผลเมื่อสุก

12. ตะเภาทอง เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ต้นมีทรงพุ่มขนาดปานกลาง กิ่งก้านที่แตกบนต้นมีน้อย ใบเล็กและกลม เส้นใบเห็นไม่ชัด ติดผลง่าย ต้นที่ปลูกจากกิ่งทาบจะให้ผลหลังปลูก 4 ปี อายุ 6 ปี ให้ผลผลิต 15 – 20 ผล/ต้น/ปี เมื่อสูงอายุขึ้นจะให้ผลผลิตมากขึ้น ผลทรงกลมรี หนัก 10 – 12 กก./ผล ผิวไม่มีแป้ว สีเขียวอมเหลือง หนามห่าง ขั้วผลยาว เปลือกบาง ชั่งน้อย ไซ้มีขนาดเล็ก เนื้อยวงหนา 1 – 1.2 ซม. ยาว 6 – 7 ซม. สีเหลืองทอง รสหวาน วัตถุประสงค์ 17 – 18 องศาบริกซ์ มีกลิ่นหอมอ่อนๆ ส่วนที่เป็นเนื้อมีไม่น้อยกว่า 50% ของน้ำหนักผล เมล็ดขนาดปานกลาง ไม่งอกในผลสุก ทนทานต่อโรคและแมลงได้ดี จุดเด่นคือ เนื้อยวงมีสีเข้มสดุดา

13. ตาบ้วย เป็นพันธุ์ขนุนที่มีลำต้นขนาดใหญ่ แต่ทรงพุ่มเตี้ย ใบใหญ่ค่อนข้างกลมหนาเป็นมันไม่ค่อยสากมือ ติดผลดก 20 – 80 ผล/ต้น/ปี ผลมีรูปทรงคล้ายไข่กระเทียมดอง ไม่กลมนัก เส้นผ่านศูนย์กลางผลประมาณ 35 – 40 ซม. ผิวเรียบเสมอกันทุกด้าน ไม่มีแป้ว เปลือกมีหนามใหญ่ เนื้อสีเหลือง มียวงใหญ่ แห้งกรอบ แห้ง รสหวาน ชั่งสีค่อนข้างขาว เมล็ดใหญ่ ค่อนข้างกลม เป็นต้นกำเนิดของพันธุ์ดีหลายพันธุ์ในเวลาต่อมา เช่น ฟ้างลม ทองสุใจ จำปากรอบ อีถ่อ เป็นต้น มีจุดเด่นคือ ทนทานต่อสภาพดินเป็นกรดได้ดีกว่าพันธุ์อื่นๆ จุดด้อยคือ ผลแก่จัดมักจะแตก

14. ทองนาทวี เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ติดผลปีละ 2 ครั้ง นับเป็นขนุนที่ผลมีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ปกติหนัก 50 กก./ผล แต่อาจมีน้ำหนักจนถึง 82 กก./ผล เนื้อยวงใหญ่ หนา และยาวตามผล สีเหลืองรสชาติหวานพอประมาณ จะหวานขึ้นเมื่อผลสุกงอมเต็มที่ จุดด้อยของพันธุ์นี้คือ รสไม่หวานเท่าที่ควร

15. ทองส้ม เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ให้ผลดก ติดผลเดือนกันยายน ต้นมีพุ่มทรงพีระมิด กิ่งก้านไม่มาก หลังปลูก 3 ปีจากกิ่งทาบบังให้ผลผลิต ใบใหญ่และบิด มีเส้นใบเห็นไม่ชัด ผลรูปทรงยาวรี ขนาดใหญ่ หนัก 10 – 25 กก./ผล ขั้วผลยาว ผิวผลสีเขียวอมน้ำตาล หนามห่าง เปลือกหนาปานกลาง ชั่งน้อย ใต้เล็ก เนื้อขวงสีเหลืองเข้มจนออกส้ม ขวงหนาและยาว รสชาติหวานกรอบ มีกลิ่นหอม เป็น ส่วนของเนื้อขวงไม่น้อยกว่า 50% ของน้ำหนักผล เนื้อขวงเก็บได้นาน รสชาติไม่เปลี่ยนแม้ฝนตกชุก เมล็ดไม่งอกในผลสุก จุดเด่นคือ เป็นพันธุ์ทะวาย รสชาติดีไม่เปลี่ยนแม้ฝนตกชุก และเก็บได้นาน

16. ทองสมบัติ เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ติดผลปีละ 2 ครั้ง ต้นมีทรงพุ่มสูงโปร่งผิวเปลือก สีเขียวอมน้ำตาล หนามห่าง เปลือกบาง ชั่งน้อย ใต้เล็ก เนื้อขวงสีเหลืองเข้ม รสชาติหวานจัด วัตถุประสงค์สูงถึง 32 องศาบริกซ์ กรอบ กลิ่นหอม เมล็ดเล็ก

17. ทองหอม เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ติดผลดก ต้นมีทรงพุ่มโปร่ง แตกกิ่งเป็นฉัตร สวยงาม ใบค่อนข้างเล็ก มีเส้นใบชัดเจน ปลูกจากกิ่งทาบบังให้ผลเมื่ออายุ 3 ปี เปลือกบาง ชั่งน้อย ใต้กลาง ขนาดเล็ก ผลรูปไข่ หนัก 15 กก./ผล ผลมีแป้วบ้าง ขั้วผลเล็กแต่ยาว ผิวผลสีน้ำตาลอมเหลือง เนื้อขวงสีเหลือง กลิ่นหอม หนา 1.7 ซม. ยาว 10 ซม. ส่วนของเนื้อ 50% ของน้ำหนักผล เมล็ดขนาดเล็ก ไม่งอกในผลเมื่อผลสุก จุดเด่นคือ ทรงพุ่มสวยงาม แข็งแรง เนื้อมีกลิ่นหอม

18. บัวฉิมพลี เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ต้นมีรูปทรงสวยงามกระทัดรัด ทรงพุ่มโปร่ง ใบใหญ่ กว้าง 11 ซม. ยาว 19 ซม. สวยเขียวเข้มเป็นมัน หนา ไม่สากมือ มีนวลมาก เส้นใบไม่ชัดเจน เริ่มให้ผลเมื่ออายุ 3 ปีเศษหลังจากปลูกด้วยกิ่งทาบบัง ติดผลดกมาก(ต้นใหญ่มีจนถึง 100 ผล) มีมากกว่า 1 ผลที่ ขั้วเดียวกัน ออกผลจนถึงปลายกิ่ง ตอบสนองต่อปุ๋ยดี ผลรูปทรงกลมยาว ขนาดใหญ่ หนัก 15 – 30 กก./ผล สูงสุด 47 กก./ผล ขั้วผลสั้น ผิวผลสีเหลืองอมน้ำตาล หนามผลถี่ เปลือกบาง ชั่งน้อย ใต้กลางมีขนาดปานกลาง เนื้อขวงยาว 1 ซม. ยาว 9 ซม. เบียดกันแน่นทำให้บิดงอบ้าง มีสีเหลืองเข้ม กรอบอร่อยไม่แฉะ รสหวาน วัตถุประสงค์ 18 องศาบริกซ์ ส่วนของเนื้อไม่น้อยกว่า 50% ของน้ำหนักผล เมล็ดเล็ก ไม่งอกในผลสุก จุดด้วยคือ ผลจะแตกเป็นบางครั้งเมื่อใกล้เก็บเกี่ยว

19. เบาละแม หรือ เบาลเปลือกหวาน เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ติดผลดก ออกดอกติดผลตาม ลำต้น ผลแก่ราวเดือนธันวาคม เป็นพันธุ์เบาคือ ติดผลเร็วเมื่ออายุ 2 – 3 ปีหลังปลูก(จากกิ่งทาบบัง) และมีเปลือกหวานรับประทานได้เพียงแต่เอาหนามออก ใบมีสีเขียวเข้ม เล็กยาว ปลายแหลม มีขนมากและสากมือ ใบอ่อนใช้รับประทานได้ ผลทรงกลม ขนาดปานกลาง น้ำหนัก 8 – 15 กก./ผล ขั้วผลยาว ผิวผลเมื่ออ่อนสีเหลืองอ่อน ใกล้แก่สีเหลืองอมน้ำตาล เมื่อสุกสีน้ำตาลออกน้ำตาล หนามห่างและสั้น เปลือกบาง และมีรสหวานสามารถลอกออกได้ง่าย สีเหลือง ขางน้อยเมื่อผลแก่ ใต้ค่อนข้างใหญ่ เนื้อขวงยาว หนา และใหญ่ สีเหลืองเข้ม รสชาติหวานแหลม ห้าง กรอบ ชั่งค่อนข้างน้อย สีเหลือง รับประทานได้ เมล็ดเล็ก เป็นพันธุ์ที่นิยมปลูกเป็นการค้ามากที่สุด จุดเด่นคือ ออกดอกติดผลเร็ว เปลือกหวานใช้รับประทานได้ จุดด้วยคือ ใต้ค่อนข้างใหญ่

20. ผู้พัน เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย เริ่มให้ผลผลิตอายุ 3.5 ปี หลังปลูก ติดผลประมาณ 50 ผล/ต้น/ปี ติดผลเรียกขึ้นขึ้นไป มักมีจำนวน 2 – 3 ผล/ก้าน ผลรูปทรงกลมยาว หนักประมาณ 12 – 15 กก./ผล เปลือกบาง ใสปานกลาง มีขังน้อยมาก เนื้อของหนานปานกลาง สีจ้ำปา รสหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย นุ่มกรอบไม่เหนียว ไม่แข็ง และไม่แฉะ มีเนื้อประมาณ 40% ของน้ำหนักผล เมล็ดเล็ก

21. พระพิราบ เป็นขนุนพันธุ์ทะวายและเป็นพันธุ์เบาคือผลแก่สุกเร็ว นับจากระยะดอกบานถึงผลแก่เพียง 150 วัน ต้นมีทรงพุ่มโปร่ง ใบใหญ่สีเขียวเป็นมัน เริ่มให้ผลเมื่ออายุ 5 ปีหลังจากปลูกจากเมล็ด ผลจะออกต่ำประมาณเดือนกันยายน เริ่มติดผลราวเดือนตุลาคม ในปีแรกๆให้ผล 7 – 10 ผล เมื่ออายุมากขึ้นจะให้ผลประมาณ 20 ผล/ต้น/ปี ส่วนใหญ่ติดผลตามลำต้น ผลรูปทรงยาวรี มีเนื้อเต็มแม้ส่วนที่ดูเหมือนแป้ว หนักประมาณ 15 – 20 กก./ผล ผิวผลเมื่ออ่อนสีเขียวอ่อน เมื่อแก่มีสีเขียวอมน้ำตาล หนามสั้นเปลือกบาง ขังน้อยจนเกือบไม่มี ใส่เล็ก เนื้อของหนานประมาณ 1.2 ซม. ยาวประมาณ 8 ซม. สีเหลือง รสชาติหวาน วัตถุประสงค์ 21.6 องศาบริกซ์ รสชาติไม่เปลี่ยนแม้ได้รับน้ำบ้างในช่วงที่ผลใกล้แก่ของกรอบนุ่มไม่แฉะ เก็บได้นานโดยความกรอบไม่เปลี่ยน ส่วนของเนื้อประมาณ 40 – 50 %ของน้ำหนักผล จุดเด่นคือ เนื้อหนา ไม่ค่อยมีโรคและแมลงรบกวน

22. ไพศาลทักษิณ เป็นขนุนที่มักติดผลมากกว่า 1 ผลต่อก้านช่อดอก หรือติดผลเป็นพวงขนาดปานกลาง ผลทรงเกือบกลม บริเวณขั้วผลมักบวม ผิวผลสีเหลืองทอง หนามเล็ก หนักประมาณ 5 กก./ผล เปลือกบาง เนื้อหนา ขังซ้อนห่าง ขวงสีเหลือง รสหวานวัตถุประสงค์ 21 องศาบริกซ์ ขางน้อยใส่เล็ก เมล็ดมีขนาดเล็ก ปลูกโดยเจ้าจอมมารดาเที่ยง ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 ต้นแม่พันธุ์อยู่ในบริเวณพระบรมมหาราชวัง หลังพระที่นั่งไพศาลทักษิณ ปัจจุบันอายุกว่า 140 ปีเศษ

23. มะหวด เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ติดผลลูกดกมาก จนถึง 100 ผล/ต้น ผลทรงกลม ผิวผลไม่มีแป้ว ขั้วผลยาว ขั้วหนึ่งมักมีหลายผล ผิวผลสีน้ำตาลแก่ หนามสั้นห่าง เปลือกบาง ขังน้อย เนื้อของแห้งกรอบ รสหวานมัน กลิ่นหอม เมล็ดไม่งอกในผลสุก

24. มาเลย์ หรือมาเลเซีย หรือเบาเมืองนนท์ เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ต้นเป็นพุ่มเจริญเติบโตเร็ว ใบมีขนาดใหญ่มาก ติดผลหลังปลูกเร็วมากเพียง 1 ปี 6 เดือนจากกิ่งทาบ มักติดผลตามกิ่งแขนง ต้นอายุ 5 – 8 ปี ให้ผลประมาณ 10 – 15 ผล/ต้น/ปี ติดผลได้ตลอดปี อายุ 110 – 120 วันหลังดอกบานจึงเก็บผลได้ ผลรูปทรงกลมรี มีขนาดใหญ่หนัก 10 – 20 กก./ผล ขั้วผลใหญ่และสั้น ผิวผลสีน้ำตาลอมเขียว หนามห่าง สั้น เปลือกบาง ขางน้อยเมื่อผลสุก ขังน้อย ใส่กลางแบน เนื้อของสีเหลืองทองยาวและหนา มาก รสหวานกรอบ กลิ่นหอมส่วนที่กินได้ประมาณ 40%ของน้ำหนักผล ผลที่ยังไม่ผ่าสามารถเก็บรักษาไว้ได้ประมาณ 15 – 30 วันโดยเนื้อยังกรอบ เมล็ดขนาดปานกลาง

25. แม่กิมไน้ เป็นขนุนพันธุ์ทะวายเป็นพันธุ์เบา ลำต้นแข็งแรง ทนแล้งได้ดีให้ผลอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ผลรูปทรงสวยไม่แตก เนื้อหนา 0.5 – 2 ซม. สีเหลืองเข้ม กรอบ หวานวัตถุประสงค์ 26 องศาบริกซ์ ส่วนที่เป็นเนื้อของ 52%ของน้ำหนักผลเนื้อไม่เปื่อยนิ่ม

26. แม่น้อยทะวาย เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ใบสีเขียวเข้ม ปลายใบแหลม ขนาดเล็ก ให้ผลดกมากกว่า 100 ผล/ต้น/ปี เริ่มให้ผลเมื่ออายุ 2 ปีครึ่งหลังปลูกออกผลทะวายปีละ 2 ครั้ง ครั้งแรกกลางฤดูฝน ครั้งที่สองช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม ผลมีรูปทรงกลมรีคล้ายไข่ ขนาดใหญ่ หนักประมาณ 18 กก./ผล เปลือกเรียบเสมอไม่มีแป้ว เนื้อยวงสีเหลือง บาง ขนาดเล็ก แต่ค่อนข้างยาว ยวงแน่นคือมีจำนวนมากกว่าขนุนทั่วไป รสชาติหวานปานกลาง ชั่งน้อย เมล็ดเล็ก

27. แม่มะเมืองนนท์ เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ติดผลดก ต้นที่อายุ 10 ปีให้ผลผลิตกว่า 30 ผล/ต้น/ปี ผลหนัก 7 - 12 กก./ผล ผิวผลสีเขียวอมน้ำตาลนูนๆ เปลือกบาง เนื้อยวงสีเหลืองเข้มมาก ใต้มีขนาดปานกลาง ชั่งน้อย ส่วนของเนื้อคิดเป็น 45% ของน้ำหนักผล เมล็ดเล็ก

28. รุ่งทิว70 เป็นขนุนพันธุ์ทะวายต้นมีทรงพุ่มโปร่ง หลังปลูก 3 ปีต้นจึงให้ผลผลิต ติดผลดก ออกผลทะวาย เก็บผลผลิตได้ปีละ 2 ครั้ง ผลทรงยาว ขนาดใหญ่ หนัก 30 กก./ผล ขั้วผลใหญ่เมื่ออ่อนผิวผลสีเขียว เมื่อแก่สีเขียวออกน้ำตาล หนามห่างเมื่อผลสุกแก่ เปลือกหนาปานกลาง เนื้อยวงสีเหลือง ยาว หนาปานกลาง รสชาติหวานจัด ส่วนที่เป็นเนื้อยวง 40% ของน้ำหนักผล เมล็ดขนาดปานกลาง จุดเด่นคือ ผลใหญ่และรูปทรงผลสวย

29. ละมุด ติดผลดกมากผลขนาดเล็ก รูปทรงผลค่อนข้างกลมเมื่อสุก เปลือกบาง นุ่ม เนื้อยวงค่อนข้างเล็ก เนื้อละเอียดและ อ่างไรก็ตามเมื่อเก็บในระยะที่เหมาะสมระยะที่ตาแก้วและนำไปแกงจะได้เนื้อหอม รสชาติหวาน โดยเฉพาะเมล็ดคิมมาก เหมาะจะนำไปเพาะเป็นต้นต่อ

30. หนึ่งในพัน เป็นขนุนพันธุ์ทะวายต้นมีทรงพุ่มสูง ทนแล้งได้ดี ใบใหญ่ รูปทรงรีค่อนข้างกลม เส้นใบใหญ่เห็นชัดเจน สีเขียวเข้ม หนา สากมือเล็กน้อย ติดผลง่าย ติดผลดก 60 ผล/ต้น ผลทรงกลมยาวกลางผลใหญ่กว่าหัวและท้าย ขนาดค่อนข้างใหญ่และสม่ำเสมอเกือบทั้งต้น หนัก 8 - 15 กก./ผล ผิวสีเขียวแม้สุกแก่แล้วก็ตาม แต่เมื่อห่อจะมีสีเหลือง ไม่มีแป้ว หนามค่อนข้างสั้น เปลือกบาง ขั้วเล็ก ใต้มือเล็ก ชั่งสีเหลืองค่อนข้างมาก รับประทานได้ เนื้อยวงสีเหลืองเข้มเป็นมัน หนาและยาว รสชาติหวาน วัดได้ 26 องศาบริกซ์ กรอบ ส่วนที่กินได้ 40% ของน้ำหนักผล เมล็ดขนาดปานกลาง จุดเด่นคือเป็นพันธุ์ที่เติบโตเร็ว ทนความแห้งแล้งได้ดีเยี่ยม แต่จุดด้อยคือ มีช้ำค่อนข้างมากแม้จะรับประทานได้ก็ตาม

31. หยก เป็นพันธุ์ที่ติดผลดกปานกลาง ผลทรงกลม หนัก 4 - 5 กก./ผล เนื้อยวงหนา มาก ประมาณ 1.7 ซม. รสหวานแต่ไม่จัด สีเหลืองเข้ม เมล็ดเล็ก

32. เหยี่ยวชัย เป็นพันธุ์ที่กลายมาจากพันธุ์ “หนึ่งในพัน” ที่ให้ผลดกมากถึง 30 ผล/ต้น แม้ต้นที่เริ่มให้ผลผลิตแต่ไม่เป็นพันธุ์ทะวายเหมือนต้นแม่ ทรงผลกลมรีคล้ายรูปไข่ ขนาดค่อนข้างเล็ก หนัก 9 กก./ผล เปลือกหนา สีเขียวอมน้ำตาล หนามห่าง ยางน้อยหรือแทบไม่มีเลย ใต้มือขนาดปานกลาง เนื้อยวงยาวและหนาปานกลาง สีเหลืองทอง แห้ง กรอบ รสชาติหวานจัด ส่วนที่กินได้ 48 - 50 % ของน้ำหนักผล เมล็ดเล็ก

33. เหยี่ยวทอง เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ต้นมีรูปทรงแผ่กว้าง สวยงามมาก ลำต้นไม่ค่อยเรียบใบหนาสีเขียวเข้ม ทนทานต่อสภาพแห้งแล้งได้ดี ตัดผลเร็วประมาณ 2.5 – 3 ปีหลังจากปลูกจากกิ่งทาบออกผลทะวายบ้างแต่ไม่มากนัก ให้ผลดก 30 – 50 ผล/ต้น/ปี ติดผลตามลำต้นและกิ่งสาขา ผลรูปทรงกลมทรงกระบอก หนัก 10 – 15 กก./ผล ผิวผลสีเหลืองอ่อนหรือสีเขียวอมน้ำตาล หนามห่าง ยาวไม่มากนัก เปลือกบาง มักแตกเมื่อผลแก่ ชั่งน้อย สีเหลือง ใ้ค่อนข้างใหญ่ เนื้อขวงยาว 6.5 – 7 ซม. หนา 0.5 – 1 ซม. สีเหลืองปลั่งปลั่งสดใส รสหวานกรอบ กลิ่นหอม ขวงไม่และเมื่อแกะจากผลแล้วทิ้งไว้ทั้งวัน ส่วนที่กินได้ 55%ของน้ำหนักผล เมล็ดขนาดปานกลาง จุดเด่นคือให้ผลดกปกอกแล้วได้เนื้อมาก ขวงหนา ไม่ค่อยเสียแม้แกะไว้นาน จุดด้อยคือ เปลือกบาง ทำให้ผลชอบแตกเมื่อสุก ขวงสีไม่เหลืองจัด อ่อนแอต่อโรค

34. เหลืองเขาน้อย เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ต้นมีทรงพุ่มสูงโปร่ง ติดผลนอกฤดูตั้งแต่ปลายตุลาคมถึงมกราคม ให้ผลดก ผลใหญ่หนัก 13 – 15 กก./ผล เนื้อหนา ขวงใหญ่ มีเนื้อ 50 % ความหวานเนื้อประมาณ 19 – 21 องศาบริกซ์

35. เหลืองจีนแดง เป็นขนุนพันธุ์ที่ต้นมีทรงพุ่มโปร่ง กิ่งก้านแข็งแรง ต้นจากกิ่งทาบให้ผลผลิต 3.5 ปีหลังปลูก ต้นอายุ 5 – 6 ปี ให้ผลผลิต 30 ผล/ต้น/ปี ผลรูปทรงคล้ายตะมุค หนัก 8 - 12 กก./ผล ไม่ติดผลทะวาย ผิวผลไม่มีแป้ว ขั้วผลสั้น ผิวผลสีเขียวอมน้ำตาล ผลที่สมบูรณ์หนามจะห่าง เปลือกบาง ชั่งน้อย ขนาดของไส้ปานกลาง เนื้อขวงสีเหลืองทองเป็นเงา หนา 0.6 ซม. ยาว 5 ซม. รสหวานจัด ส่วนที่เป็นเนื้อขวงคิดเป็น 50% ของน้ำหนักผล เมล็ดขนาดเล็ก ไม้งอกในผลสุก จุดเด่นคือ เนื้อสีเหลืองทอง เป็นพันธุ์เบา รสชาติไม่เปลี่ยนแม้ฝนตกชุก

36. เหลืองบางเตย เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย เริ่มให้ผลเมื่อต้นมีอายุประมาณ 2.5 – 3 ปี(จากกิ่งทาบ) ทรงพุ่มขนาดปานกลาง โปร่ง แผ่กว้าง แตกกิ่งระดับเหนือผิวดินขึ้นมาเล็กน้อย ใบใหญ่ปานกลาง ติดผลดก ตั้งแต่โคนต้นถึงยอด มีจำนวน 1 – 4 ผล/ก้าน เก็บเกี่ยวผลได้ในช่วงกลางเดือนมิถุนายน จากดอกบานถึงเก็บเกี่ยวได้ใช้เวลาประมาณ 135 วัน ผลทรงกลมรี ที่ขั้วผลไม่ป้าน แต่จะเล็กและขยายใหญ่ออกที่ปลายผล หนักประมาณ 10 – 15 กก./ผล ผิวผลมีแป้วบ้าง ขั้วผลยาว วัดได้ประมาณ 30 ซม. ผิวผลอ่อนสีเขียวอมเหลือง ผลแก่สีน้ำตาลเข้ม หนามขนาดเล็กปลายแหลม เปลือกหนานปานกลาง เนื้อขวง ยาว 8 – 8.5 ซม. หนา 0.5 – 1.2 ซม. สีเหลืองจัด รสชาติหวานแต่ไม่จัด วัดได้ 21 องศาบริกซ์ แน่นกรอบ สามารถเก็บรักษาไว้ได้หลายวัน กลิ่นหอมชั่งน้อยปานกลาง แต่ไส้กลางมีขนาดใหญ่ ส่วนของเนื้อ 35 – 40 % ของน้ำหนักผล เมล็ดมีขนาดปานกลาง ไม้งอกในผลสุก ผลที่แก่จัดจะไม่แตก

37. เหลืองไพลิน เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ต้นมีทรงพุ่มโปร่ง ข้อยิ่งยาว ขนาดปานกลาง ใบกว้างประมาณ 6.5 ซม. ยาวประมาณ 9 ซม. เส้นใบไม่ชัดเจน เริ่มให้ผลผลิตหลังปลูกไปแล้ว 2 ปีจากกิ่งทาบ อายุ 5 ปีให้ผลผลิตประมาณ 20 ผล/ต้น/ปี เก็บเกี่ยวผลผลิตในเดือนกรกฎาคม ผลรูปทรงกลมรี ไม่มีแป้ว หนัก 15 – 20 กก./ผล ขั้วผลยาวมาก ผิวผลสีเหลืองอมเขียว หนามถี่ เปลือกบาง ชั่งน้อย ใ้เล็ก

เนื้อยวงหนา 0.5 ซม. ยาว 6 – 8 ซม. สีเหลืองเข้ม กรอบ รสหวานวัดได้ 26 องศาบริกซ์ ส่วนของเนื้อติดเป็น 50% ของน้ำหนักผล เมล็ดขนาดปานกลาง ไม่งอกในผลสุก ทนทานต่อโรคและแมลงได้ดี

38. เหลืองเรวดี ต้นเป็นพุ่มแข็งกิ่งก้านมีมาก ผลใหญ่ ขั้วผลใหญ่ ผิวผลสีเหลืองอมน้ำตาลเล็กน้อย หนามไม่ห่าง เปลือกบาง ชั่งน้อยหรือแทบไม่มี ชั่งสีขาวตัดกับเนื้อยวงสีเหลืองทอง ยวงยาวและหนาปานกลาง รสชาติหวานกรอบ

39. อีถ่อ เป็นขนุนพันธุ์ที่ต้นมีทรงพุ่มสูงโปร่ง ตกผลง่าย ติดผลดก อายุ 7 ปีให้ผลถึง 40 ผล ก้านผลยาว ผลมีลักษณะยาวมากคล้ายถ่อเรือ(กว่า 1 เมตร) ทำให้เส้นผ่าศูนย์กลางผลแคบสั้น มีผลให้ยวงสั้นตามไปด้วย ผลหนัก 12 กก. ขึ้นไป เนื้อยวงหนา กรอบ แต่ความหวานสู้พันธุ์อื่นไม่ได้ ยังแยกเป็น “อีถ่อแดง” ผลมีขนาดเล็กแต่ยาว ก้านผลยาว เมื่อสุกผลมีสีแดงหรือสีน้ำตาลแดง เนื้อยวงหนา สีเหลืองเข้ม รสหวานกรอบปานกลาง 2. “อีถ่อจำปา” ผลมีขนาดเล็ก ยาวรี ก้านผลยาวเปลือกสีเขียว เนื้อยวงไม่ยาวแต่หนา กรอบ เป็นสีจำปาเข้ม 3. “อีถ่อเขียว” ให้ผลเมื่ออายุ 3 ปีหลังปลูก ติดผลง่าย มีผลที่บริเวณลำต้นและกิ่งล่างมาก อายุมากจะให้ผลดกขึ้น อายุ 7 – 8ปีให้ผลถึง 30 – 40 ผล/ต้น ผลยาวใหญ่ปานกลาง หนัก 12 – 25 กก./ผล เปลือกสีเขียวแก่แล้วก็ตาม เนื้อยวงสีเหลือง หนา ต้น รสหวานกรอบคุณภาพดีกว่าอีถ่อแดงและจำปา แต่ก็สู้พันธุ์อื่นไม่ได้

40. อุดม หรือ หมาร้องไห้ เป็นขนุนพันธุ์ทะวาย ต้นมีทรงพุ่มแผ่กว้างกว่าพันธุ์ “หนึ่งโน้พัน” แต่ใบเล็ก ผลมีขนาดใหญ่ เนื้อยวงสีเหลืองเข้ม ชั่งมีสีเหลืองเข้มรับประทานได้

8. การปลูกขนุนและการดูแลรักษา

1. การเตรียมดิน ในดินพื้นที่ที่เคยปลูกพืชอื่นมาก่อนไม่ต้องเตรียมดินมากเพียงแต่ปรับปรุงหน้าดินโดยการไถพรวนใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักให้ดินดีขึ้น ส่วนที่เป็นป่าเปิดใหม่ต้องวางให้โล่งเตียนไถพรวนซักร 2 ครั้ง ถ้าเป็นดินทรายจัดควรบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ ส่วนในที่ลุ่มเป็นพื้นที่น้ำท่วมถึง จะต้องทำการขกร่องเสียก่อนเพื่อป้องกันไม่ให้น้ำท่วมถึงโคนต้นได้ ขนาดร่องกว้าง 4 – 6 เมตร คูน้ำกว้าง 1.5 เมตร(คีรี,2540) ขนุนสามารถเติบโตได้ดีในดินที่ระบายน้ำดี ทั้งดินทรายและดินเหนียวควรมี pH 6 – 7.5 (Nakasone and Paull,1998)

2. ระยะปลูกและหลุมปลูก ควรให้เป็นระเบียบเป็นแถวเป็นแนว เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงานและการดูแลรักษา ระยะห่างระหว่างต้นหรือระหว่างหลุมคือ 8 X 8 เมตร หรือ 10 X 10 เมตร สำหรับหลุมปลูกให้ขุดขนาดกว้าง ยาว และลึก 50 – 100 เซนติเมตร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของดิน(คีรี,2540)

3. วิธีปลูก ฤดูปลูกที่เหมาะสมคือ ช่วงต้นฤดูฝน เวลาของการปลูกควรปลูกในช่วงตอนเช้าหรือเย็น(คีรี,2540) ก่อนปลูกประมาณ 3 – 4 วัน ควรพ่นปุ๋ยทางใบที่มีธาตุฟอสเฟตสูงเช่น สูตร 15 – 30 – 15 หรือ 15 – 30 – 30 เพื่อช่วยให้ต้นแข็งแรง ควรรองก้นหลุมด้วยหินฟอสเฟตประมาณ 100 – 300 กรัม/หลุม แล้วนำต้นพันธุ์ลงปลูกได้ ถ้าเป็นต้นพันธุ์ทาบกิ่งหรือติดตาไม่ควรกลบดินจนมีรอยทาบ

หรือรอยขีดข่วน เมื่อกลบดินแล้วปักไม้หลักขนาดลำไม้รวกปักชิดโคนต้นแล้วใช้เชือกผูก รดน้ำให้พอชุ่ม แต่อย่าให้แฉะเกินไป แล้วควรใช้ทางมะพร้าวหรือตาข่ายสีดำพรางแสง ประมาณ 1 - 2 เดือน (มานพ,2543)

4. การให้น้ำ ในช่วงแรกหลังจากปลูก ถ้าฝนไม่ตกควรรดน้ำทุกวัน วันละ 1 - 2 ครั้ง จนขนุนสามารถตั้งตัวได้ดี เมื่อผ่านปีแรกไปแล้วขนุนจะมีเปอร์เซ็นต์การรอดตายมากขึ้น เรื่องน้ำก็อาจจะให้เบาลง ถ้าดินมีความชื้นมากอาจจะเว้นช่วงการให้น้ำเป็นเวลานาน แต่ถ้าในช่วงฝนทิ้งช่วงหรือหน้าแล้งควรจะให้น้ำ(พานิชย์,2542)

5. การให้ปุ๋ย ขนุนที่ปลูกใหม่ควรเน้นปุ๋ยในโตรเจน(ยูเรีย) เพื่อให้ต้นมีการเจริญเติบโต เมื่อขนุนมีอายุ 5 ปี ให้ผลผลิตแล้วควรใส่ปุ๋ยสูตร 15 - 15 - 15 หรือ 16 - 16 - 16 ปริมาณ 2.5 กิโลกรัม ขนุนอายุ 8 ปี จะให้ 4 กิโลกรัม ควรแบ่งใส่ 2 ช่วง ใส่ครั้งแรกหลังตัดแต่งกิ่งหลังจากนั้น 2 เดือนค่อยใส่อีกครั้งหนึ่ง(พานิชย์,2542)

6. การกำจัดวัชพืช ควรกำจัดอยู่เสมอ ทำได้โดยการถางหรือใช้ยาปราบวัชพืชหรือโดยการปลูกพืชคลุมดิน(ศิริ,2540) ควรใช้จอบถากรอบๆโคนต้นให้กว้างออกข้างละ 1 เมตรเป็นอย่างน้อย เศษหญ้าที่เหลือควรกองไว้ระหว่างต้นของขนุน เศษหญ้านั้นจะหมักและสลายกลายเป็นปุ๋ย(พานิชย์,2542)

7. การตัดแต่งกิ่ง แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ต้นยังไม่ให้ผลผลิต ควรตัดกิ่งเล็กกิ่งน้อยออกเพื่อสะดวกในการจัดการเมื่อติดผล และระยะที่ให้ผลแล้ว จะทำการตัดแต่งกิ่งหลังจากทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตเรียบร้อยแล้ว โดยตัดแต่งที่แห้งกิ่งแขนง กิ่งที่เป็นโรค กิ่งที่ไม่มีประโยชน์ เพื่อให้ต้นเบาและแตกกิ่งใหม่(ศิริ,2540)

8. การกำจัดโรคและแมลง โรคที่พบบ่อยคือ โรคแอนแทรกโนส ควรป้องกันกำจัดโดยจัดระยะปลูกอย่าให้ชิดเกินไป ฉีดพ่นด้วยเบนโนมิล(เบนเลท) 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร โรคกิ่งแห้งหรือโรคแห้งตายจากยอด ควรตัดแต่งกิ่งที่เป็นโรคนอก แล้วเผาทิ้ง แล้วทารอยแผลด้วยสารกำจัดเชื้อราแล้วใช้ไดเทนเอ็ม - 45 จำนวน 4 - 5 ช้อนแกง/น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นให้ทั่วทั้งต้น(สุพจน์,2540) โรคขั้วผลเน่า เกิดจากเชื้อรา ควรตัดส่วนที่เป็นโรคทั้งดอกและผลอ่อนออกไปเผาไฟ แล้วพ่นให้ทั่วด้วยสารเคมี คาร์เบนดาซิม 15 กรัม/น้ำ 20 ลิตร(ศิริ,2540) แมลงที่พบบ่อยคือ หนอนไหมลำต้น การป้องกันกำจัดคือ เปิดปากรูให้กว้างแล้วใช้ลวดลึบขยำแมลง เช่น อโซดริน ชักเข้าไปในรู แล้วใช้ดินเหนียวอุดปากรูไว้ เพื่อยับยั้งการทำลายขนุนโดยการดูดกินน้ำเลี้ยงที่ใบอ่อน ทำให้ใบหงิก ใบบิดเบี้ยว แคระแกรน ควรฉีดพ่นด้วยสารเคมีพวก คาร์บาริล , ไคเมทโรเอท หรือมาลาไธออนก็ได้ หนอนม้วนใบ เป็นตัวอ่อนของหนอนผีเสื้อกลางคืนชนิดหนึ่ง หนอนนี้จะกัดกินทำลายใบของขนุนและชักใยค้ำใบอ่อนบริเวณยอดให้ม้วนติดกัน หากระบาดให้ฉีดพ่นด้วยสารเคมีป้องกันกำจัดแมลงประเภท ไดอะซินอน หรืออูโรซาน(มานพ,2542)

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

1. ผลขนุนสุกพันธุ์ที่ต้องการศึกษาและตั้งชื่อ จำนวน 3 ผล
2. มีด
3. ใบตอง
4. ไม้บรรทัด
5. เครื่องวัดน้ำตาล (Hand refractometer)
6. เครื่องชั่ง
7. ปากกา, กระดาษ, กล้องถ่ายรูปพร้อมฟิล์ม

วิธีการศึกษา

นำผลขนุนตัวอย่างซึ่งต้นพันธุ์อยู่บริเวณบ้านพักอาจารย์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร มาทำการผ่าศึกษาทั้งภายนอกและภายในจำนวน 3 ผล โดยบันทึกผลอย่างละเอียดพร้อมหาค่าเฉลี่ย

การบันทึกข้อมูล

1. น้ำหนักทั้งผล , เนื้อทั้งหมด , ต่อยวง , เมล็ด , ชั่งพร้อมเปลือก
2. ลักษณะหนาม สีผิวเปลือก , เนื้อ , ชั่ง , เมล็ด
3. ขนาดความกว้าง , ยาว , หนา ของ เปลือก , แกนผล , เนื้อ , เมล็ด
4. วัดปริมาณน้ำตาลของ เนื้อ

ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มทำการศึกษาววันที่ 15 มกราคม 2545 สิ้นสุดการศึกษาววันที่ 18 มกราคม 2545

สถานที่ทำการศึกษา

โรงเรียนเพาะชำ ภาควิชาพืชสวน คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการศึกษา

หลังจากทำการผ่าศึกษาขนุนตัวอย่างพบว่า มีผลทรงกระบอก มีสีผิวสีเขียวอมเหลือง หนามขู่ห่างปลายหนามสีน้ำตาล เปลือกมีความหนาเฉลี่ย 1 ซม. ตลอดทั้งผลมียางน้อย ซึ่งมีสีเหลืองอ่อนรับประทานได้มีรสหวาน น้ำหนักผลเฉลี่ย 2.87 กก. น้ำหนักเนื้อทั้งหมดเฉลี่ย 618.33 กรัม คิดเป็น 21.83 % ของน้ำหนักผล ขวงมีสีเหลืองเข้ม เนื้อขวงหนา 0.9 ซม. น้ำหนักต่อขวงเฉลี่ย 29.2 กรัม เนื้อมีน้ำตาลเฉลี่ย 28.44 องศาบริกซ์ เมล็ดมีขนาดเล็กขนาด 1.79 ซม. X 2.44 ซม. ไม่งอกในผลสุก เฉลี่ย 3.5 กรัมต่อเมล็ด ส่วนของเนื้อเฉลี่ย

ลักษณะของใบสีเขียวเข้ม ด้านบนมัน ปลายใบบิดเล็กน้อย ขนาดกว้าง 7.87 ซม. ยาว 14.67 ซม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางแสดงผลการศึกษา แสดงน้ำหนักผล น้ำหนักเนื้อ น้ำหนักเมล็ด %เนื้อ/น้ำหนักผล ปริมาณ ความหวาน ความหนาเปลือก ความหนาเนื้อ ความกว้างของเมล็ด ความยาวของเมล็ด ความกว้างและความยาวของใบ

น้ำหนักผล(กก.)	2.87
น้ำหนักเนื้อ(กรัม)	618.33
%เนื้อ/นน.ผล	21.83
ความหนาของขวง(ซม.)	0.9
ปริมาณน้ำตาล(องศาบริกซ์)	28.44
ความหนาของเปลือก(ซม.)	1
ความกว้างของเมล็ด(ซม.)	1.79
ความยาวของเมล็ด(ซม.)	2.44
น้ำหนักเมล็ดทั้งหมด(กรัม)	86.67
น้ำหนัก/เมล็ด(กรัม)	3.5
ความกว้างของใบ(ซม.)	7.87
ความยาวของใบ(ซม.)	14.67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจารณ์ผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าผลขนุนที่นำมาศึกษา มีผลทรงกระบอกน้ำหนักผลเฉลี่ย 2.873 กก. เป็น ส่วนของเนื้อ 618.33 กรัม และส่วนของเมล็ด 86.67 กรัม ที่เหลือเป็นส่วนของชังและเปลือก 2.17 กก. ซึ่งเปลือกจะมีความหนา 1 ซม. และตลอดทั้งผลมียางน้อย ชังมีสีเหลืองอ่อนสามารถรับประทานได้มีรส หวาน มีจำนวนเมล็ดเฉลี่ย 25 เมล็ด/ผล ขนาด 1.79 ซม. X 2.44 ซม. ส่วนของเนื้อมีสีเหลืองเข้มคิดเป็น 21.83 % เนื้อขวงหนา 0.9 ซม. น้ำหนัก 29.2 กรัม/ขวง สามารถวัดน้ำตาลได้ 28.44 องศาบริกซ์ ใบมีสีเขียวเข้มเป็นมันขนาดกว้าง 7.87 ซม. ยาว 14.67 ซม. จะเห็นว่าขนาดผลขนุนที่นำมาศึกษาค่อนข้างเล็ก และมีส่วนของเนื้อน้อยเนื่องจากเป็นขนุนพันธุ์ที่ผ่านการออกผลมาแล้วหลายสิบปีและเจ้าของต้นไม้ได้ดูแลบำรุงต้นไม้ปล่อยให้เจริญเติบโตตามธรรมชาติรวมทั้งไม่มีการตัดแต่งกิ่งออกและมีการไว้ผลบนต้นไม้มากเกินไปทำให้เกิดผลที่ไม่สมบูรณ์เต็มที่ ซึ่งหากได้รับการบำรุงต้นไม้เป็นอย่างดีแล้วผลผลิตที่ได้จะมีขนาดใหญ่ขึ้นมากและผลมีความสมบูรณ์ ส่วนคุณภาพของเนื้อขนุนจะเห็นว่าถึงจะมีปริมาณน้อยขวงค่อนข้างเล็กแต่ก็มีคุณภาพดีคือเนื้อไม่เละและมีรสชาติหวานมาก แต่หากปล่อยให้สุกคาต้นผลมักแตก เพราะฉะนั้นจึงควรเก็บผลในช่วงที่เหมาะสมไม่ควรปล่อยให้สุกคาต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาขนุนพันธุ์ตัวอย่าง สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

เป็นขนุนพันธุ์ทะวายที่มีผลขนาดเล็กปานกลาง มีผิวผลสีเขียวอมเหลือง หนามหุ้มปลายหนามห่างสีน้ำตาล เปลือกหนาปานกลาง ผลมีขางน้อย แกนผลขนาดเล็ก ชั่งสีเหลืองอ่อนสามารถรับประทานได้รสหวาน ขวงมีสีเหลืองเข้ม เนื้อหนวยวงยาวขนาดสม่ำเสมอไม่หักพังงอน้ำหนักต่อขวง 29.2 กรัม เนื้อมีความหวาน 28.44 องศาบริกซ์ เมล็ดมีขนาดเล็กน้ำหนัก 3.5 กรัม/เมล็ด มีเปลือกหุ้มสีน้ำตาลอ่อน ไม้งอกในผลสุก ส่วนของเนื้อคิดเป็น 21.83 %ของน้ำหนักผล ใบมีสีเขียวเข้มเป็นมัน ขนาด 7.87 X 14.67 ซม. ใบบิดเล็กน้อย

เนื่องจากไม่สามารถทราบได้ว่าต้นแม่เป็นพันธุ์อะไรและต้องการตั้งชื่อพันธุ์เพื่อเผยแพร่ต่อไป ดังนั้นเพื่อเป็นเกียรติแก่ท่านเจ้าคุณทหารซึ่งมีพระคุณแก่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังแห่งนี้จึงขอตั้งชื่อขนุนพันธุ์ดังกล่าวว่า ขนุนพันธุ์ “เจ้าคุณ”

ขนุนพันธุ์เจ้าคุณนี้มีลักษณะที่ดีคือ ออกผลทะวาย ดก ผลไม่ใหญ่มาก ทรงกระบอก เปลือกไม่แตก เมล็ดเล็ก ไม้งอกในผลสุก แกนเล็ก ขางน้อย ขวงยาวหนา สีเหลืองเข้มและมีความหวานจัดมากซึ่งหาขนุนพันธุ์อื่นเทียบได้ยาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มรักเกษตร. 2531. ขนุนไม้ผลรุ่นลายครามแห่งดินแดนสยาม. สหมิตรออฟเซท. กรุงเทพฯ น. 12
- ศิริ อัมพันสวัสดิ์. 2540. ไม้ผลเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ น. 12
- ศิริพร้อม ไชยวงศ์เกียรติ. 2535. ขนุน. ภาควิชาจุลชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน. กรุงเทพฯ 103 น.
- รัชชชัย รัตนชล และศิวาพร ธรรมดี. 2542. พันธุ์ไม้ผลการค้าในประเทศไทย : คู่มือเลือกพันธุ์สำหรับผู้ปลูก. ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ น.18 - 53
- ปฐพีชล วายุคคี. 2529. ขนุน. สำนักพิมพ์ “ฐานเกษตรกรรม”. กรุงเทพฯ 54 น.
- พานิชย์ ยศปัญญา. 2536. ขนุนยักษ์ใหญ่แห่งวงการผลไม้ไทย. บริษัทพิมพ์มณฑลพริ้นติ้งจำกัด. กรุงเทพฯ น.90
- พานิชย์ ยศปัญญา. 2540. ขนุนยักษ์ใหญ่แห่งวงการผลไม้ไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์มณฑลพริ้นติ้ง จำกัด. กรุงเทพฯ 153 น.
- _____ . 2542. ขนุนยักษ์ใหญ่แห่งวงการผลไม้ไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 4). บริษัทพิมพ์มณฑลพริ้นติ้ง จำกัด. กรุงเทพฯ น. 96 -119
- ไพศาล กำแหงหาญ. 2545. ปัญหาพิเศษปริญญาโท : การศึกษาผลของจำนวนใบขนุนบนกิ่งพันธุ์ดีต่อการประสานตัวของรอยต่อการต่อกิ่งแบบผ่าของขนุน. ภาควิชาพืชสวน คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. กรุงเทพฯ. 41 น.
- นฤชิต แว่วผ่องศรี. 2529. การปลูกขนุน. บริษัท พิมพ์สวย จำกัด. กรุงเทพฯ 78 น.
- มานพ เหลืองพันธุ์. 2543. การปลูกขนุน. อัครสยามการพิมพ์. กรุงเทพฯ น. 7 - 114
- วีณา เชตบุญชาติ. 2543. ปลูกผักไทยได้ทั้งอาหารและยา. บริษัทอัมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). กรุงเทพฯ น. 47
- สุพจน์ ตั้งจตุพร. 2540. ขนุน. วิทยาลัยเกษตรกรรมชลบุรี กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. ชลบุรี น. 3
- Nakasone, H.Y. and Paul, R.E. 1998. Tropical fruits. Oxon : Cab International. P.334 – 338

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 แสดงน้ำหนักผล น้ำหนักเนื้อ น้ำหนักเมล็ด %เนื้อ/น้ำหนักผลและปริมาณน้ำตาล

	ซ้ำที่			รวม	เฉลี่ย
	1	2	3		
น้ำหนักผล(กก.)	3.37	2.63	2.6	8.6	2.87
น้ำหนักเนื้อ(กรัม)	640	665	550	1855	618.33
น้ำหนักเมล็ด(กรัม)	110	100	50	260	86.67
น้ำหนัก/เมล็ด(กรัม)	5	3.33	2.17	10.5	3.5
%เนื้อ/นน.ผล	19	25.33	21.15	65.48	21.83
ปริมาณน้ำตาล(องศาบริกซ์)	28	28.63	28.7	85.33	28.44

ตารางที่ 2 แสดงความหนาของเปลือก ความหนาของเนื้อ ความกว้างของเมล็ด ความยาวของเมล็ด ความกว้างและความยาวของใบ

	ซ้ำที่			รวม	เฉลี่ย
	1	2	3		
ความหนาของเปลือก(ซม.)	1	1	1	3	1
ความหนาของเนื้อ(ซม.)	1	0.9	0.8	2.7	0.9
ความกว้างของเมล็ด(ซม.)	1.5	1.87	2.01	5.38	1.79
ความยาวของเมล็ด(ซม.)	2.25	2.33	2.73	7.31	2.44
ความกว้างของใบ(ซม.)	7.5	8.5	7.6	23.6	7.87
ความยาวของใบ(ซม.)	13.5	15.8	14.7	44	14.67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

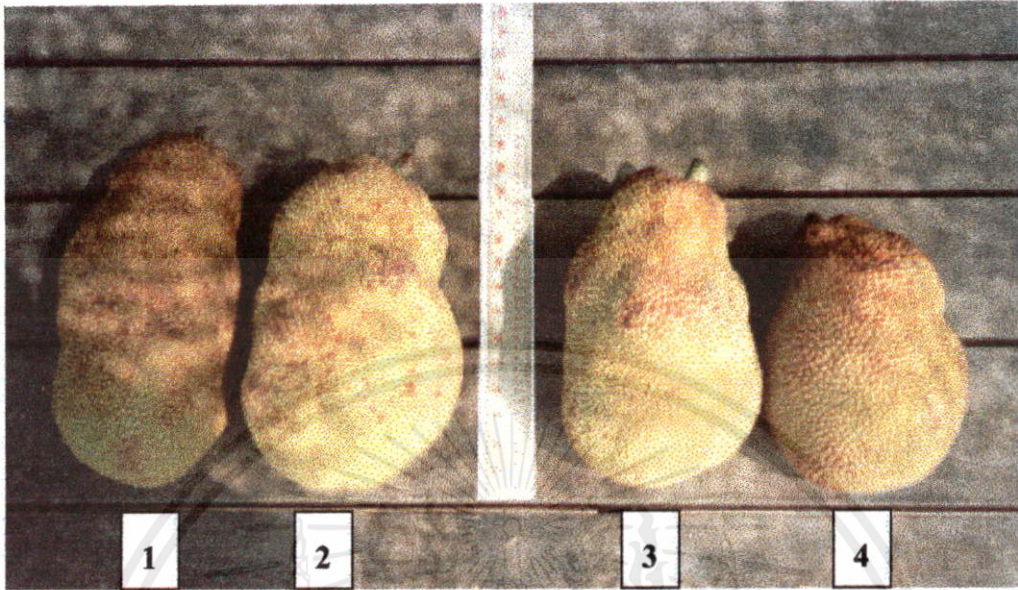

ภาพที่ 1 แสดงต้นขนุนพันธุ์เจ้าคุณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่เอกสารนี้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2 แสดงลักษณะใบของขนุนพันธุ์เจ้าคุณ

ภาพที่ 3 แสดงลักษณะผลทรงผลของขนุนพันธุ์เจ้าคุณ

ภาพที่ 4 แสดงตัวผลที่ 1 ผ่าซีก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5 แสดงลักษณะขวงและขนาดขวงของผลที่ 1

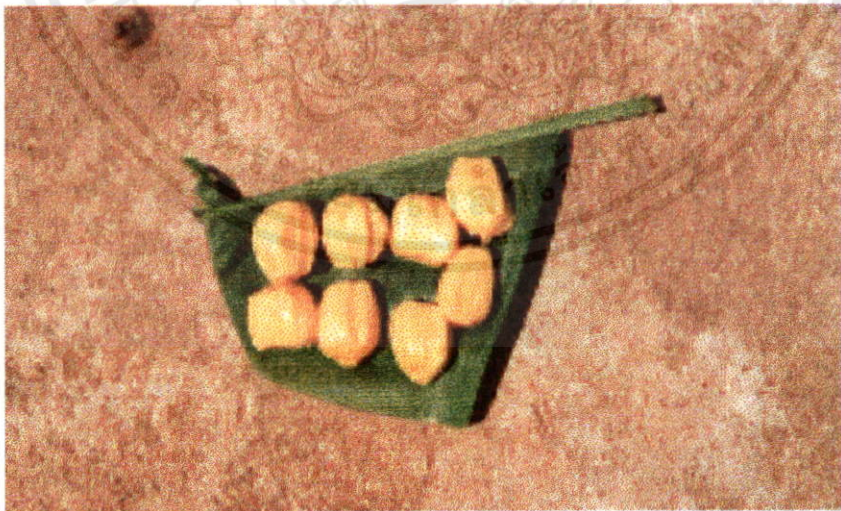

ภาพที่ 6 แสดงลักษณะขวงและเมล็ดของผลที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7 แสดงผลที่ 2 ผ่าซีก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 8 แสดงลักษณะขวงและขนาดขวงของผลที่ 2

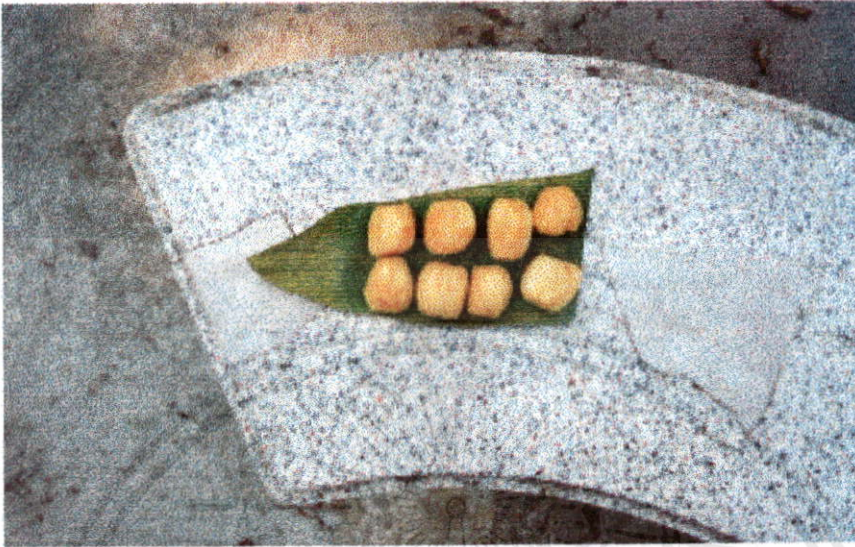

ภาพที่ 9 แสดงลักษณะขวงและเมล็ดของผลที่ 2

ภาพที่ 10 แสดงผลที่ 3 ผ่าซีก

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาดูงานนี้ อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 11 แสดงลักษณะขวงและขนาดขวงของผลที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ **ภาพที่ 12** แสดงลักษณะขวงและเมล็ดของผลที่ 3 ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้